

Міністерство освіти і науки України
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Медичний факультет
Кафедра внутрішньої та сімейної медицини

Укладачі: Яковенко О.К., Грицюк А.М., Дрозд Х.В.

ЗАГАЛЬНА ПРАКТИКА (СІМЕЙНА МЕДИЦИНА)

Навчально-методичне видання

Луцьк, 2025

УДК 614.212(072)
З-14

Рекомендовано до друку науково-методичною радою Волинського національного університету імені Лесі Українки

Протокол № 6 від 20 лютого 2025 року

Рецензенти:

Фіра Дмитро Богданович - кандидат медичних наук, доцент закладу вищої освіти кафедри загальної хірургії Тернопільського національного медичного університету імені І. Я. Горбачевського МОЗ України.

Мартинюк Тарас Валентинович - кандидат медичних наук, доцент, завідувач кафедри акушерства, гінекології, педіатрії та дитячої хірургії.

Загальна практика (сімейна медицина). Навчально-методичне видання / О. К. Яковенко, А. М. Грицюк, Х. В. Дрозд. Луцьк: ВНУ імені Лесі Українки, 2025. 106 с.

Навчально-методичне видання розроблене згідно навчальної програми з розділу Загальна практика (сімейна медицина) відповідно до вимог кредитно-модульної системи навчання. Містить елементи силабусу, методичні вказівки для лабораторних робіт та перелік питань для контролю знань при самостійному вивченні окремих розділів дисципліни, а також перелік питань для підготовки до підсумкового контролю.

Методичне видання призначено для викладачів та здобувачам освіти денної форми навчання галузі знань 22 Охорона здоров'я, спеціальності 222 Медицина освітньої програми Медицина в межах ОК Загальна практика (сімейна медицина).

УДК 614.212(072)

© Яковенко О.К., Грицюк А.М., Дрозд Х.В., 2025

© Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2025

ЗМІСТ

I. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ	6
II. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	10
Перелік тем лабораторних робіт	13
Тема 1. Місце сімейної медицини в загальній структурі охорони здоров'я та принципи сімейного обслуговування населення.....	15
Тема 2. Система підготовки та постійного навчання лікаря загальної практики в сучасних умовах. Соціальне значення діяльності сімейного лікаря.	18
Тема 3. Організація роботи сімейного лікаря. Основи інформаційного забезпечення ЦПМСД, амбулаторій сімейного лікаря. Електронні системи обліку пацієнтів. Телемедицина в практиці сімейного лікаря.	20
Тема 4. Доказова медицина. Протоколи та клінічні настанови в практичній роботі ЛЗП.	22
Тема 5. Методи статистичної обробки результатів медико-біологічних досліджень. Принципи і види медичного страхування.	24
Тема 6. Концепція та основні відмінності паліативної медичної допомоги. Основні принципи та методи паліативної допомоги	27
Тема 7. Медико-соціальні аспекти здоров'я населення. Контроль факторів ризику основних неінфекційних захворювань.	29
Тема 8. Вакцино- та інша імунопрофілактика – історія, ефективність, організаційне забезпечення. Особливості в умовах пандемії SARS-CoV-2	31
Тема 9. Профілактична медицина як основа діяльності сімейного лікаря. Реабілітація. Особливості роботи при веденні хворих з соматоформними вегетативними дисфункціями.	36
Тема 10. Основи здорового харчування та боротьба з ожирінням. Оцінка стану здоров'я індивідууму	38
Тема 11. Боротьба зі споживанням алкоголю, тютюнопалінням, гіподинамією.	

Керівництва програми CINDI щодо боротьби з тютюнопалінням та зловживанням алкоголем.....	40
Тема 12. Системно теоретичні основи сім'ї. Комунікативні та психологічні аспекти діяльності сімейного лікаря.	42
Тема 13. Організація та надання невідкладної медичної допомоги в амбулаторних умовах. Розмежування функцій з закладами екстреної допомоги.	44
Тема 14 . Контроль змістового модуля 1. Засвоєння практичних навичок.....	45
Тема 15. Управління хронічними неінфекційними захворюваннями. Алгоритм діяльності сімейного лікаря при основній серцево-судинній патології, в т.ч. при невідкладних станах.	50
Тема 16. Алгоритми діяльності сімейного лікаря при гострих захворюваннях респіраторного тракту. Програми попередження застудних захворювань. Особливості в умовах пандемії SARS-CoV-2.....	53
Тема 17. Алгоритми діяльності сімейного лікаря при хронічних захворюваннях дихальної системи, в т.ч. при невідкладних станах. Компетенції діяльності сімейного лікаря та співпраця з фтизіатричною службою при веденні хворих на туберкульоз.....	57
Тема 18. Алгоритм діяльності сімейного лікаря при основних захворюваннях сечовидільної системи.	63
Тема 19. Алгоритми діяльності сімейного лікаря при основних захворюваннях гастроентерологічній патології, в т.ч. при невідкладних станах.	65
Тема 20. Алгоритми діяльності сімейного лікаря при основних захворюваннях опорно-рухового апарату, в т.ч. з застосуванням комплексної реабілітації.	69
Тема 21. Патологія нервової системи в практиці сімейного лікаря.	72
Тема 22. Компетенції діяльності сімейного лікаря та співпраця з ендокринологічною службою при веденні хворих на цукровий діабет.	74
Тема 23. Алгоритми діяльності сімейного лікаря при гострих інфекційних захворюваннях. Взаємодія закладів первинної та спеціалізованої медичної допомоги при веденні хворих з ВІЛ/СНІД.	76
Тема 24. Компетенції діяльності сімейного лікаря та співпраця з онкологічною службою при веденні хворих з новоутвореннями, в т.ч. крові.	80

Тема 25. Обслуговування дитячого населення лікарями загальної практики. Алгоритми інтегрованого ведення хвороб дитячого віку.....	84
Тема 26. Контроль змістового модуля 2 . Засвоєння практичних навичок.....	88
Рекомендовані завдання для підготовки до диференційованого заліку:	91
VI. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРС.....	96
ДОДАТОК. Лабораторні та інструментальні дослідження.....	103

I. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

1. Анотація курсу.

Загальна практика сімейна медицина - це галузь медицини, яка зосереджується на наданні повної медичної допомоги для всієї родини від народження до смерті. Це означає, що лікар сімейної медицини відповідає за діагностику та лікування всіх захворювань у всіх членів родини, включаючи дітей, дорослих та літніх людей. Основою роботи сімейного лікаря є профілактична робота, що включає в себе пропанду здорового способу життя, скринінги, питання вакцинації, а також лікарі загальної практики й займаються наданням медичної допомоги при захворюваннях, травмах та інших станах.

Сімейна медицина має велике значення в системі охорони здоров'я. Це гілка, що зосереджена на наданні первинної медичної допомоги всім членам сім'ї на протязі всього їх життя. Лікарі з сімейної медицини мають універсальні навички та знання, щоб лікувати широкий спектр станів, від дитячих інфекцій до хронічних захворювань дорослих. Маючи одного лікаря для всіх членів сім'ї, створюється більш глибокий зв'язок і краще розуміння загальної медичної історії сім'ї, що допомагає у профілактиці, ранньому виявленні та лікуванні різних захворювань

Вивчення ОК Загальна практика (сімейна медицина) здійснюється на шостому курсі навчання, коли має місце профілізація відповідна до напряму підготовки. На виконання Листа МОЗ України від 18.04.2011 №08.01-47/706 щодо впровадження у навчальну роботу Наскрізної програми підготовки студентів медичних факультетів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації та лікарів-інтернів для оволодіння практичними навичками та методиками, необхідними для роботи на посадах лікарів за спеціальністю Загальна практика – сімейна медицина, яка спрямована на підвищення якості і доступності медичної допомоги для громадян України.

Програма структурована на теми. Загальна практика (сімейна медицина) як навчальна дисципліна:

а) забезпечує вивчення організаційних засад ПМСД;

б) сприяє формуванню профілактичного напрямку діяльності майбутніх лікарів з урахуванням можливого впливу на стан здоров'я населення чинників різного походження;

в) конкретизує методи впровадження формування здорового способу життя в родині; г) сприяє навчанню сімейного лікаря основам ведення всіх членів сім'ї впродовж усього життя.

2. Пререквізити та постреквізити.

Пререквізити: Загальна практика сімейна медицина, як навчальна дисципліна ґрунтується на вивченні студентами навчальних дисциплін: внутрішньої медицини, інфекційних захворювань, епідеміології, педіатрії, ендокринології, неврології, онкології, хірургії, офтальмології, отоларингології, дерматовенерології та інших морфологічних дисциплін і інтегрується з ними.

Пререквізити для становлення фахівцем з сімейної медицини включають здобуття медичної освіти та проходження спеціалізованої підготовки. Ось ключові кроки: освіта в медичному університеті, для здобуття навчального ступеня Магістр Медицини, проходження інтернатури, за спеціальністю загальна практика сімейна медицина (для отримання сертифіката) та подальше щоденне навчання.

Ці пререквізити важливі для забезпечення високої якості медичного обслуговування і готовності лікарів ефективно вирішувати проблеми здоров'я на рівні сім'ї.

Постреквізити. Загальна практика сімейна медицина закладає основи для засвоєння здобувачами освіти знань з профільних клінічних професійно-практичних дисциплін; формує вміння застосовувати знання з профілактичної роботи, патології внутрішніх органів, паліативної допомоги, реабілітації у процесі подальшого навчання та професійній діяльності відповідно до принципів доказової медицини.

3. Мета і завдання освітньої компоненти.

Мета: Метою викладання ОК Загальна практика сімейна медицина є кінцеві цілі, що встановлюються на основі ОПП підготовки лікаря за фахом відповідно до блоку її змістового модулю і є основою для побудови змісту навчальної дисципліни. Опис цілей сформульований через вміння у вигляді цільових завдань (дій). На підставі кінцевих цілей до модулю або змістового модулю сформульовані конкретні цілі у вигляді певних умінь (дій), цільових завдань, що забезпечують досягнення кінцевої мети вивчення дисципліни.

Завдання:

- Забезпечення безперервної індивідуальної (не хворобо-орієнтованої) допомоги, яка є 5 відповідною, безпечною, ефективною і гуманною, починаючи від пропаганди здорового способу життя та профілактики захворювань, ведення гострих і хронічних захворювань, до реабілітації та паліативної допомоги і догляду в термінальних стадіях захворювання.
- Застосування медичних знань в області базових біомедичних, клінічних наук, медичної етики і медичного права в роботі з хворим.
- Міжособистісні й комунікативні навички, які забезпечують ефективний обмін інформацією з пацієнтами та їх сім'ями і спільну роботу з іншими фахівцями охорони здоров'я, науковим співтовариством і громадськістю.
- Навчання протягом усього життя, в тому числі оцінка і використання нових наукових знань для постійного оновлення та поліпшення клінічної практики.
- Робота в якості керівника, тренера та викладача по відношенню до колег, здобувачів вищої освіти - медиків та іншого медичного персоналу.
- Здатність робити науковий внесок в розвиток і дослідження в обраній галузі медицини.
- Професіоналізм, сміливість взяти на себе відповідальність за здоров'я пацієнтів і спільноти, керуючись етичною практикою і високими особистими стандартами поведінки. Це включає в себе готовність визнати помилку і нести відповідальність

за її наслідки.

- Розуміння громадської охорони здоров'я і питань політики в галузі охорони здоров'я.

- Можливість співпрацювати з іншим персоналом, який приймає участь в наданні первинної медико-санітарної допомоги, а також як з окремим пацієнтом, так і з сім'єю.

- Здійснювати медичну адвокацію пацієнта і спільноти.

- Мати почуття соціальної відповідальності: розуміти стан здоров'я і потреби громади для того, щоб розробляти і надавати відповідні послуги. Це включає врахування захворюваності та поширеності хвороб і психосоціальних проблем в суспільстві, в тому числі тих, які стосуються жінок і дітей.

II. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Для студентів денної форми навчання підготовки магістра, галузі знань 22 Охорона здоров'я, спеціальності 222 Медицина, за освітньо-професійною програмою Медицина.

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика ОК
Денна форма навчання	22 Охорона здоров'я 222 Медицина Медицина Магістр	Нормативна. Цикл загальної підготовки
		Рік навчання – 6
		Семестр - 12-й
		Лекції - 0 год.
		Лабораторні - 52 год.
Кількість годин / кредитів 90/3		Самостійна робота - 22 год.
ІНДЗ: немає		Консультації - 6 год.
		Всього годин - 90 год.
		Форма контролю: диф. залік.
Мова навчання		Українська

Результати навчання (компетентності)

Таблиця 2

Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>ЗК 6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК 7. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК 8. Здатність до міжособистісної взаємодії.</p>
------------------------------	--

Фахові компетентності (ФК)	<p>ФК 1. Здатність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.</p> <p>ФК 2. Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів.</p> <p>ФК 3. Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання.</p> <p>ФК 4. Здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку при лікуванні та профілактиці захворювань.</p> <p>ФК 5. Здатність до визначення характеру харчування при лікуванні та профілактиці захворювань.</p> <p>ФК 7. Здатність до діагностування невідкладних станів.</p>
Програмні результати навчання (ПРН)	<p>ПРН 1. Мати ґрунтовні знання із структури професійної діяльності. Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань. Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності</p> <p>ПРН 3. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають наукові здобутки у сфері охорони здоров'я і є основою для проведення досліджень, критичне осмислення проблем у сфері медицини та дотичних до неї міждисциплінарних проблем, включаючи систему раннього втручання.</p> <p>ПРН 4. Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати попередній клінічний діагноз захворювання (за списком 2).</p> <p>ПРН 5. Збирати скарги, анамнез життя та захворювання, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів та систем організму, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 4), враховуючи вік пацієнта.</p> <p>ПРН 6. Встановлювати остаточний клінічний діагноз шляхом прийняття обґрунтованого рішення та аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики, дотримуючись відповідних етичних і</p>

юридичних норм, під контролем лікаря- керівника в умовах закладу охорони здоров'я (за списком 2).

ПРН 7. Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, функціональні та/або інструментальні) (за списком 4), пацієнтів із захворюваннями органів і систем організму для проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2).

ПРН 8. Визначити головний клінічний синдром або чим обумовлена тяжкість стану потерпілого/постраждалого (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення та оцінки стану людини за будь-яких обставин (в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами) у т.ч. в умовах надзвичайної ситуації та бойових дій, в польових умовах, в умовах нестачі інформації та обмеженого часу.

ПРН 9. Визначати характер та принципи лікування хворих (консервативне, оперативне) із захворюваннями (за списком 2), враховуючи вік пацієнта, в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами та на етапах медичної евакуації, в т.ч. у польових умовах, на підставі попереднього клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами, у разі необхідності розширення стандартної схеми вміти обґрунтувати персоніфіковані рекомендації під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.

Перелік тем лабораторних робіт

Назва лабораторної роботи	Кількість годин
12 семестр	
Тема 1. Місце сімейної медицини в загальній структурі охорони здоров'я та принципи сімейного обслуговування населення.	2
Тема 2. Система підготовки та постійного навчання лікаря загальної практики в сучасних умовах. Соціальне значення діяльності сімейного лікаря.	2
Тема 3. Організація роботи сімейного лікаря. Основи інформаційного забезпечення ЦПМСД, амбулаторій сімейного лікаря. Електронні системи обліку пацієнтів. Телемедицина в практиці сімейного лікаря.	2
Тема 4. Доказова медицина. Протоколи та клінічні настанови в практичній роботі ЛЗП.	2
Тема 5. Методи статистичної обробки результатів медико-біологічних досліджень. Принципи і види медичного страхування.	2
Тема 6. Концепція та основні відмінності паліативної медичної допомоги. Основні принципи та методи паліативної допомоги.	2
Тема 7. Медико-соціальні аспекти здоров'я населення. Контроль факторів ризику основних неінфекційних захворювань.	2
Тема 8. Вакцино- та інша імунопрофілактика – історія, ефективність, організаційне забезпечення. Особливості в умовах пандемії SARS-CoV-2.	2
Тема 9. Профілактична медицина як основа діяльності сімейного лікаря Реабілітація. Особливості роботи при веденні хворих з соматоформними вегетативними дисфункціями.	2
Тема 10. Основи здорового харчування та боротьба з ожирінням. Оцінка стану здоров'я індивідууму.	2
Тема 11 Боротьба зі споживанням алкоголю, тютюнопалінням, гіподинамією. Керівництва програми CINDI щодо боротьби з тютюнопалінням та зловживанням алкоголем.	2
Тема 12. Системно теоретичні основи сім'ї. Комунікативні та психологічні аспекти діяльності сімейного лікаря.	2
Тема 13. Організація та надання невідкладної медичної допомоги в амбулаторних умовах. Розмежування функцій з закладами екстреної допомоги.	2
Тема 14 . Контроль змістового модуля 1. Засвоєння практичних навичок	2
Тема 15. Управління хронічними неінфекційними захворюваннями. Алгоритм	2

діяльності сімейного лікаря при основній серцево-судинній патології, в т.ч. при невідкладних станах.	
Тема 16. Алгоритми діяльності сімейного лікаря при гострих захворюваннях респіраторного тракту. Програми попередження застудних захворювань. Особливості в умовах пандемії SARS-CoV-2.	2
Тема 17. Алгоритми діяльності сімейного лікаря при хронічних захворюваннях дихальної системи, в т.ч. при невідкладних станах. Компетенції діяльності сімейного лікаря та співпраця з фтизіатричною службою при веденні хворих на туберкульоз.	2
Тема 18. Алгоритм діяльності сімейного лікаря при основних захворюваннях сечовидільної системи.	2
Тема 19. Алгоритми діяльності сімейного лікаря при основних захворюваннях гастроентерологічній патології, в т.ч. при невідкладних станах.	2
Тема 20. Алгоритми діяльності сімейного лікаря при основних захворюваннях опорно-рухового апарату, в т.ч. з застосуванням комплексної реабілітації.	2
Тема 21. Патологія нервової системи в практиці сімейного лікаря.	2
Тема 22. Компетенції діяльності сімейного лікаря та співпраця з ендокринологічною службою при веденні хворих на цукровий діабет.	2
Тема 23. Алгоритми діяльності сімейного лікаря при гострих інфекційних захворюваннях. Взаємодія закладів первинної та спеціалізованої медичної допомоги при веденні хворих з ВІЛ/СНІД.	2
Тема 24. Компетенції діяльності сімейного лікаря та співпраця з онкологічною службою при веденні хворих з новоутвореннями, в т.ч. крові.	2
Тема 25. Обслуговування дитячого населення лікарями загальної практики. Алгоритми інтегрованого ведення хвороб дитячого віку.	2
Тема 26. Контроль змістового модуля 2 . Засвоєння практичних навичок	2
Всього	52

Тема 1. Місце сімейної медицини в загальній структурі охорони здоров'я та принципи сімейного обслуговування населення.

Мета:

- Вміти розмежовувати рівні надання медичної допомоги
- розуміти значення первинної допомоги, її характерні риси та принципи
- володіти знаннями про варіанти організації роботи лікарів загальної практики.
- Ознайомити студентів з функціональними обов'язками і основними компетентностями в роботі сімейного лікаря
- Ознайомитись з історією запровадження сімейної медицини в Україні та етапами реформування системи на засадах сімейної медицини.
- Знати основні переваги та недоліки надання первинної допомоги на засадах ЗПСМ.

Контрольні питання:

1. Які є рівні надання медичної допомоги?
2. Значення первинної допомоги, її характерні риси.
3. Основні форми організації ПМСД в Україні та закордоном?
4. Історія розвитку сімейної медицини в Україні.
5. За якими принципами може відбуватися формування контингенту обслуговування загальної лікарської практики?
6. Суть територіально-дільничного принципу обслуговування? Плюси та мінуси.
7. Роль сімейного лікаря в системі охорони здоров'я.
8. У чому полягає та яке має значення вільний вибір лікаря первинної ланки?
9. Основні організаційно-правові форми надання первинної медичної допомоги?
10. Які існують узагальнені моделі організації роботи лікаря загальної практики (сімейного лікаря)?

11. Що являє собою індивідуальна лікарська практика?
12. Що таке групова лікарська практика? Які вона має переваги в порівнянні?
13. Що таке амбулаторія сімейної медицини? Яким нормативним документом визначено засади її організації?
14. Що таке багатодисциплінарна бригада лікаря загальної практики (сімейного лікаря)?
15. Хто входить в команду роботи сімейного лікаря?
16. Яку роль та місце у системі надання ПМСД відіграє медична сестра загальної практики/сімейна медсестра?
17. Які існують варіанти доступу пацієнтів до вторинного і третинного рівнів медичної допомоги?
18. У чому полягає принцип керованості медичної допомоги (принцип "воротаря")? Наведіть приклади дієвості "пропускної системи".
19. Показники, що характеризують навантаження лікаря загальної практики (сімейного лікаря) ?
20. Обліково медична документація закладу загальної практики – сімейної медицини.

Література:

1. *Наказ МОЗ України від 19.03.2018 № 504 "Про затвердження Порядку надання первинної медичної допомоги".*
2. *Реформа системи охорони здоров'я (Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України). Режим доступу:*
<https://www.kmu.gov.ua/ua/diyalnist/reformi/rozvitok-lyudskogo-kapitalu/reforma-sistemi-ohoroni-zdorovya>
3. *Бабінець Л.С Первинна медична допомога: посібник в 2-х томах. Бабінець Л.С. Магнолія 2006 – Т1. «Загальні положення, внутрішні хвороби у загальній лікарській практиці» - 580с.;*

4. Черешнюк Г.С., Черешнюк Л.В. «Організаційні основи сімейної медицини»
Посібник - Донецьк: Видавничий дім «Заславський», 2014. – 184 с.

5. *Textbook of family medicine* / [edited by] Robert E. Rakel, David P. Rakel.—Ninth edition. 2016. – ISBN 978-0-323-23990-5 - 1447 p. - Режим доступу:

http://familymed.sbm.ac.ir/uploads/textbook_family_medicine_rakel.pdf

6. *The WORLD book of family medicine. - European ed. - Ljubljana : Stichting WONCA Europe, 2015 - ISBN 978-961-281-983-5* -. Режим доступу:

<https://www.woncaeurope.org/sites/default/files/WorldBook2015.pdf>

Тестові запитання:

Основними обов'язками сімейного лікаря при наданні лікувально-профілактичної допомоги населенню на закріпленій дільниці, є все, крім:

- А. Надання своєчасної терапевтичної допомоги
- В. Організації госпіталізації хворих
- *С. Організації спеціалізованої медичної допомоги
- Д. Проведення експертизи тимчасової непрацездатності
- Е. Організації диспансерного нагляду населення

Амбулаторія ЗП-СМ обслуговує 3600 сільських мешканців за принципом сімейної дільничності. Для їх обслуговування закріплено 3 сімейних лікарі. Чи відповідає наповнюваність сімейної лікарської дільниці у цій поліклініці нормативним вимогам?

- А. Так, відповідає
- В. за наведеними в ситуації даними визначити неможливо
- С. ні, перевищує норму
- Д. Ні, нижче норм*

Тема 2. Система підготовки та постійного навчання лікаря загальної практики в сучасних умовах. Соціальне значення діяльності сімейного лікаря.

Мета:

- Знати місце сімейної медицини в програмах додипломної підготовки лікарів.
- знати основні форми післядипломної підготовки ЛЗП, наповнення робочих програм.
- питання ліцензування сімейних лікарів, в т.ч. для приватної практики.
- володіти знаннями ролі сімейного лікаря в покращення здоров'я популяції.
- Питання лікарського самоврядування – його види та перспективи подальшого розвитку.
- Вирішення медико-соціальних проблем сім'ї

Література:

1. Компетентнісні підходи у підготовці кадрів за спеціальністю «Загальна практика-сімейна медицина»: Навч.-метод. посіб. / за ред. проф. Л.С. Бабінець. – Тернопіль : Осадца Ю.В., 2022. – 607 с. ISBN 978-617-7793-89-1.
2. Актуальні аспекти вищої медичної освіти за фахом «Загальна практика-сімейна медицина»: Навч.-метод. посіб. / за ред. проф. Л.С. Бабінець. – Тернопіль : Осадца Ю.В., 2021. – 652 с.
3. Первинна медична допомога: посібник: у 2 т./ Л.С. Бабінець, В.М. Ждан, Н.С. Михайловська та ін.; за ред. Л.С. Бабінець. – Львів: «Магнолія 2006», 2021. – Т1: Загальні положення, внутрішні хвороби у загальній лікарській практиці. – 580 с.
4. Сімейна медицина: у 3 кн.: підручник. Кн. 2. Симптоми і синдроми у клініці внутрішніх хвороб / Л.С. Бабінець, О.М. Барна, С.В. Білецький та ін. ; за ред. О.М. Гиріної, Л.М. Пасієшвілі.— К.: ВСВ «Медицина», 2016. — 456 с.
5. Сімейна медицина: у 3 книгах. — Книга 3. Спеціальна частина. Поліпрофільність загальної лікарської практики: підручник (ВНЗ IV р. а.) /

Л.С. Бабінець, П.А. Бездітко, С.А. Бондар та ін.; за ред. О.М. Гиріної, Л.М. Пасієшвілі— К.: ВСВ «Медицина», 2017. — 680 с.

6. Сімейна медицина: навчальний посібник / [Гощинський В.Б., Бабінець Л.С., Стародуб Є.М. та ін.]; за ред. В.Б. Гощинського, Л.С. Бабінець, Є.М. Стародуба -2-ге вид., доп. і перероб– Тернопіль: ТДМУ, 2014. – 1162 с.

7. KAPLAN STEP 2 СК Internal Medicine Lecture Notes 2018, с. 125-149.

8. Реформа системи охорони здоров'я (Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України) - Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/diyalnist/reformi/rozvitok-lyudskogo-kapitalu/reforma-sistemi-ohoroni-zdorovya>

9. Бабінець Л.С Первинна медична допомога: посібник в 2-х томах. Бабінець Л.С.. Магнолія 2006 – Т1. «Загальні положення, внутрішні хвороби у загальній лікарській практиці» - 580с.;

Контрольні питання:

1. Професійна підготовка кадрів в системі лікарів загальної практики?
2. Взаємодія сімейного лікаря з немедичними службами. Роль?
3. Взаємодія служб соціального забезпечення та первинно-медикосанітарної допомоги?
4. Психологічні аспекти діяльності сімейного лікаря
5. З якими фахівцями з немедичної сфери повинен співпрацювати сімейний лікар при вирішенні соціальних проблем своїх пацієнтів?
6. На що може бути спрямована спільна діяльність лікаря загальної практики сімейної медицини з соціальними працівниками?

Тема 3. Організація роботи сімейного лікаря. Основи інформаційного забезпечення ЦПМСД, амбулаторій сімейного лікаря. Електронні системи обліку пацієнтів. Телемедицина в практиці сімейного лікаря.

Мета:

- Знати автоматизовані системи управління ПМСД
- ознайомитись з формами організації ЛЗП
- Оволодіти навиками роботи з сучасними системи електронного обліку пацієнтів та принципами реєстрації захворювань за МКХ-10 та ІСРС2.
- Ознайомитись з питанням телемедицини та її різновидами
- Зрозуміти роль та перспективи подальшого розвитку телемедицини.
- Зрозуміти вплив сучасних інформаційних технологій на самоосвіту пацієнтів та взаємовідносини з постачальниками медичних послуг.
- Оволодіти навичками реєстрації захворювань на сучасному методологічному рівні.
- Користуватись перевагами телемедицини в практиці.

Література:

1. Наказ МОЗ України від 19.03.2018 № 504 "Про затвердження Порядку надання первинної медичної допомоги".
2. Реформа системи охорони здоров'я (Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України) - Режим доступу:
<https://www.kmu.gov.ua/ua/diyalnist/reformi/rozvitok-lyudskogo-kapitalu/reforma-sistemi-ohoroni-zdorovya>
3. Булах І.Є., Лях Ю.Є., Марценюк В.П., Хаїмзон І.І. Медична інформатика. Підручник для студентів ВМ(Ф)НЗ III-IV р.а. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2008. – 308 с.
3. Бабінець Л.С Первинна медична допомога: посібник в 2-х томах. Бабінець Л.С.. Магнолія 2006 – Т1. «Загальні положення, внутрішні хвороби у загальній лікарській практиці» - 580с.;

4. Чернобровий В.М. Розділ 3. Основи інформаційного забезпечення. Застосування телемедицини. Доказова медицина. Скринінг-діагностика та диспансеризація. В кн: Сімейна медицина: У 3 кн. — Кн. 1: Загальні питання сімейної медицини: Підручник для мед. ВНЗ IV рів. акред. Затверджено МОН, Рекомендовано МОЗ / За ред. О.М. Гиріної, Л.М. Пасієшвілі, Г.С. Попік. — К., 2013. — 672 с.
5. Як зміниться робота лікарів первинної ланки із впровадженням ІСРС-2 - Режим доступу: <https://moz.gov.ua/icpc-2>
6. Textbook of family medicine / [edited by] Robert E. Rakel, David P. Rakel.—Ninth edition. 2016. – ISBN 978-0-323-23990-5 - 1447 p. - Режим доступу:
http://familymed.sbmu.ac.ir/uploads/textbook_family_medicine_rakel.pdf

Контрольні питання:

1. Визначення, основні принципи функціонування систем електронного обліку пацієнтів телемедицини.
2. Доцільність впровадження нових технологій при наданні медичних послуг на засадах доказової медицини
3. Що є головною метою використання телемедичних засобів?
4. Що таке електронна система охорони здоров'я?
5. Проведення телемедичного консультування
6. Які основні завдання телемедицини в практиці сімейного лікаря
7. Яка доцільність впровадження скринінгового методу в практиці сімейного лікаря.

Тема 4. Доказова медицина. Протоколи та клінічні настанови в практичній роботі ЛЗП.

Мета:

- ознайомитись з основними принципами функціонування доказової медицини та системи підготовки клінічних настанов
- ознайомитись з реєстром медико-технологічних документів МОЗ України та його наповненням.
- навчитись застосовувати адаптовані клінічні настанови та національні протоколи у створенні локальних протоколів.
- ознайомитись з міжнародною практикою створення клінічних настанов на засадах доказової медицини.
- навчитись здійснювати пошук сучасних рекомендацій в глобальній мережі.
- ознайомитись з правовими та організаційними аспектами проведення наукових досліджень у закладах ПМСД.

Література:

1. Бабінець Л.С Первинна медична допомога: посібник в 2-х томах. Бабінець Л.С.. Магнолія 2006 – Т1. «Загальні положення, внутрішні хвороби у загальній лікарській практиці» - 580с.;
2. Шнайдер Ф., "Доказова медицина для практикуючих лікарів" (Evidence-Based Medicine for Primary Care and Internal Medicine).
3. Сакетт Д., Розенберг В. "Доказова медицина: Як практикувати та викладати".
4. The Lancet – Рецензовані статті про методології доказової медицини.
5. UpToDate (www.uptodate.com) – Практичний інструмент для лікарів з доказовими рекомендаціями.

Контрольні питання:

1. Що таке доказова медицина і яку роль вона відіграє в сучасній медицині?
2. Структура клінічних протоколів та настанов?
3. Основні принципи доказової медицини?
4. Які методи використовуються для оцінки якості досліджень у доказовій медицині?
5. Як клінічні протоколи допомагають у прийнятті рішень у практиці лікаря загальної практики?
6. У чому полягає різниця між клінічними рекомендаціями та протоколами?
7. Як інтегрувати клінічні настанови в повсякденну практику лікаря?
8. Які переваги при застосуванні доказової медицини в умовах первинної медичної допомоги?

Тема 5. Методи статистичної обробки результатів медико-біологічних досліджень. Принципи і види медичного страхування.

Мета:

- Ознайомитись з основними принципами та методами статистичної обробки медико-біологічних даних
- Ознайомитись з концепцією медичного страхування і роллю в системі охорони здоров'я
- Вивчити основні принципи медичного страхування (доступність, солідарність і тд)
- Розкрити види медичного страхування (добровільне, державне, приватне, обов'язкове)
- Пояснити механізми функціонування системи медичного страхування в різних країнах
- Проаналізувати недоліки та переваги медичного страхування для пацієнтів та медичних закладів
- засвоїти статистичні інструменти аналізу даних наукових досліджень: дисперсійний, кореляційних, дискримінантний, кластерний, регресійний аналіз.
- здійснювати пошук наукової інформації в глобальній мережі, в т.ч. наукометричних базах.
- Володіти інформацією статистичної обробки результатів медико-біологічних досліджень та соціологічних опитувань.
- Самостійно виконати перераховані вище методи аналізу.
- Розуміння важливості володіння статистичною інформацією в практиці лікаря

Література:

1. *Методологія доказової медицини: підручник (ВНЗ IV р. а.) / В.Ф. Москаленко, І.Є. Булах, О.Г. Пузанова/ Київ, 2014 - 200с.*

2. *Стеценко С.Г. "Медичне страхування: організаційно-правові аспекти" – Практичний підручник з акцентом на українську систему охорони здоров'я.*
3. *Наказ МОЗ України від 19.03.2018 № 504 "Про затвердження Порядку надання первинної медичної допомоги".*
4. *Бабінець Л.С Первинна медична допомога: посібник в 2-х томах. Бабінець Л.С.. Магнолія 2006 – Т1. «Загальні положення, внутрішні хвороби у загальній лікарській практиці» - 580с.;*
5. *Мельник П.П., Голяченко О.П. "Медичне страхування: теорія та практика". с45*
6. *Сайт Національної служби здоров'я України (НСЗУ) (nszu.gov.ua (<https://nszu.gov.ua/>)) – Інформація про медичне страхування в Україні.*
7. *ВООЗ (ВНО) (www.who.int (<https://www.who.int/>)) – Доповіді про системи медичного страхування в різних країнах.*

Контрольні питання:

1. Як на Вашу думку, для чого нам знання статистики в медицині?
2. Що таке медичне страхування?
3. Що є метою медичного страхування?
4. Види медичного страхування?
5. Що забезпечує обов'язкове медичне страхування?
6. Яким чином формуються кошти на обов'язкове медичне страхування?
7. Поняття "соціальне страхування" ?
8. Що забезпечує добровільне медичне страхування?
9. Ким і залежно від яких фактів визначаються розміри страхових внесків при добровільному медичному страхуванні?
10. Хто відноситься до суб'єктів медичного страхування?
11. Що повинен містити договір між страховою медичною організацією і фондом обов'язкового медичного страхування?
12. Що таке страхова медична організація?

13. Основним завданням страхової медичної організації при здійсненні обов'язкового медичного страхування є?
14. Що таке фонд обов'язкового медичного страхування?
15. Для яких цілей створюються фонди обов'язкового медичного страхування?
16. Що таке страховий медичний поліс?
17. Чим відрізняється сімейний лікар від дільничного?
18. Особливості роботи сімейного лікаря в умовах функціонування страхової медицини?
19. Що таке статистична обробка даних у медико -біологічних дослідженнях?
20. Етапи статистичної обробки результатів досліджень?

Тема 6. Концепція та основні відмінності паліативної медичної допомоги. Основні принципи та методи паліативної допомоги

Мета:

- Забезпечення розуміння значення паліативної допомоги
- Формування у студентів навичок надання підтримки як пацієнтам так і їх родичам
- Інтеграція принципів паліативної допомоги в професійну діяльність лікаря загальної практики сімейної медицини
- Оволодіти основними принципами керування больового синдрому
- Розкрити концепцію паліативної допомоги
- Відмежувати паліативну допомогу від інших видів медичної допомоги (профілактичної, реабілітаційної...)
- Підкреслити особливості роботи з пацієнтами, що мають хронічні, невиліковні чи прогресуючі захворювання
- Розглянути методи паліативної допомоги
- Ознайомитись із стандартами паліативної допомоги в Україні
- Ознайомитись з принципами Ведення пацієнтів на термінальних стадіях захворювань в практиці сімейного лікаря, взаємодія зі спеціалістами.

Література:

1. ВООЗ. "Palliative Care: Key Facts" – Офіційні рекомендації Всесвітньої організації охорони здоров'я з паліативної допомоги.
2. Розробка локального протоколу паліативної медичної допомоги при лікуванні хронічного больового синдрому (методичні рекомендації) (38.16/79.16) – http://mtd.dec.gov.ua/images/doc/LokProt/Met_poliat.pdf
3. Розробка локального протоколу паліативної медичної допомоги при лікуванні хронічного больового синдрому (методичні рекомендації) (38.16/79.16) - http://mtd.dec.gov.ua/images/doc/LokProt/Met_poliat.pdf
4. Розробка локального протоколу паліативної медичної допомоги при лікуванні хронічного больового синдрому (методичні рекомендації) (38.16/79.16) - http://mtd.dec.gov.ua/images/doc/LokProt/Met_poliat.pdf

5. Journal of Palliative Medicine – Провідний науковий журнал у сфері паліативної медицини.
6. Медична газета України. "Паліативна допомога" – Українські матеріали про сучасний стан та розвиток паліативної допомоги.
7. Національна служба здоров'я України (НСЗУ) (nszu.gov.ua) – Інформація про паліативну допомогу в Україні.

Тестові запитання до теми:

Який побічний ефект найчастіше виникає при застосуванні опіоїдів?

- А) Тахікардія.
- Б) Гіперглікемія.
- В) Запор.*
- Г) Аритмія.

Який із принципів не належить до паліативної допомоги?

- А) Полегшення болю та інших симптомів.
- Б) Забезпечення підтримки пацієнта і його родини.
- В) Продовження життя будь-якою ціною.*
- Г) Забезпечення психологічної та духовної підтримки.

Тема 7. Медико-соціальні аспекти здоров'я населення. Контроль факторів ризику основних неінфекційних захворювань.

Мета:

- Вивчити медико-соціальні аспекти здоров'я населення
- оволодіти знаннями контроль факторів ризику основних неінфекційних захворювань
- сформувати розуміння поняття «здоров'я населення» та фактори, які на нього впливають.
- ознайомитись з впливом соціально-економічних, екологічних, культурних і поведінкових чинників на здоров'я.
- визначити основні показники здоров'я населення (смертність, захворюваність, тривалість життя тощо).
- пояснити взаємозв'язок між факторами ризику і поширеними НІЗ, такими як серцево-судинні захворювання, онкологічні хвороби, діабет, хронічні респіраторні захворювання.
- розкрити значення модифікованих (тютюнопаління, нераціональне харчування, низька фізична активність, зловживання алкоголем) та немодифікованих (генетична схильність, вік, стать) факторів ризику.
- ознайомити зі стратегіями профілактики: первинною, вторинною та третинною.
- мотивація до впровадження здорового способу життя у повсякденну практику.
- сформувати уявлення про роль держави та системи охорони здоров'я

Література:

1. ВООЗ (WHO). "Global Status Report on Noncommunicable Diseases" – Глобальний звіт щодо неінфекційних захворювань (2014, 2021).
2. Гайдар В.Ф., Слабкий Г.О. "Громадське здоров'я та управління охороною здоров'я" – Українське видання про сучасні проблеми охорони здоров'я. с.56

3. Котяш О.В., Осташко С.І. "Основи профілактики та контролю хронічних неінфекційних захворювань" – Практичний підхід до оцінки факторів ризику.
4. "Український журнал громадського здоров'я" – Матеріали з національного досвіду боротьби з НІЗ.
5. Профілактична медицина як основа діяльності сімейного лікаря. Навчально-методичний посібник / під ред. Н. С. Михайловської // Запоріжжя, 2017. - 215с.
6. Чернобровий В.М., Мелащенко С.Г., Ткачук Т.М. Здоров'я, передхвороба, хвороба: медико-соціальні аспекти та оцінка. Фактори ризику. Превентивна медицина. Посібник – Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2013 – 80с.

Контрольні питання:

1. Що таке здоров'я населення, показники, що його визначають?
2. Основні фактори, що впливають на здоров'я населення?
3. Демографічні показники здоров'я?
4. Що таке неінфекційні захворювання, основні групи?
5. Який зв'язок між ожирінням та розвитком серцево-судинних захворювань?
6. Як малорухомий спосіб життя впливає на рівень здоров'я?
7. Міжнародні стратегії, що використовуються для профілактики НІЗ?
8. Чому важливо враховувати соціально-економічний статус під час розробки профілактичних програм?
9. Яка роль лікаря загальної практики сімейної медицини у пропозанді здорового способу життя?
10. Які існують програми зі зниження рівня тютюнопаління серед населення та як оцінити ефективність програм?

Тема 8. Вакцино- та інша імунопрофілактика – історія, ефективність, організаційне забезпечення. Особливості в умовах пандемії SARS-CoV-2

Мета :

- Ознайомитись з питаннями вакцинопрофілактики
- Ознайомитись з історією розвитку вакцинації
- Розкрити механізми дії вакцин, пояснити принципи формування імунітету(пасивний, активний, колективний)
- Охарактеризувати види вакцин (живі, інактивовані, атенуйовані....)
- Ознайомити з календарем профілактичних щеплень.
- Розглянути питання несприятливих подій після проведення вакцинації
- Розглянути питання імунізації дітей з порушеним календарем
- Оцінити ефективність вакцин проти SARS-CoV-2 в різних вікових групах
- Формування розуміння значення імунопрофілактики для суспільного здоров'я
- Розкрити роль колективного імунітету у запобіганню поширенню інфекції
- Розглянути питання нововведень стовоно календаря щеплень
- Розглянути питання рекомендованих щеплень
- Вакцинація по групах населення

Література:

1. Вакцинація: методичні рекомендації/ О.К.Яковенко, А.М. Грицюк, Х.В. Дрозд. — 3-є видання с.1-95.
2. Питання імунопрофілактики. навчальний посібник для лікарів-інтернів педіатричного профілю / під ред. Усачової О.В. // Запоріжжя, 2014. - 121с. – Режим доступу:
<http://dspace.zsmu.edu.ua/bitstream/123456789/2305/1/14Pytannya%20imu%20profilaktyky.pdf>
3. Наказ МОЗ від 16.09.2011 № 595 «Про порядок проведення профілактичних щеплень в Україні та контроль якості й обігу медичних

імунобіологічних препаратів» - Режим доступу:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1159-11#Text>

4. Наказ МОЗ України від 11.10.2019 № 2070 «Про внесення змін до Календаря профілактичних щеплень в Україні та Переліку медичних протипоказань до проведення профілактичних щеплень» - режим доступу:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1182-19#Text>

5. Наказ МОЗ України від 24.12.2020 № 3018 «Про затвердження Дорожньої карти з впровадження вакцини від гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, і проведення масової вакцинації у відповідь на пандемію COVID-19 в Україні у 2021–2022 роках»- режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v3018282-20#Text>

6. Наказ МОЗ від 31.12.2009 № 1086 «Про затвердження форми первинної облікової документації N 063-2/о „Інформована згода та оцінка стану здоров'я особи або дитини одним з батьків або іншим законним представником дитини на проведення щеплення або туберкулінодіагностики“ та Інструкції щодо її заповнення»-режим доступу:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0594-10#Text>

8. Внутрішня медицина: Порадник лікарю загальної практики: навчальний посібник. / А.С. Свінціцький, О.О. Абрагамович, П.М. Боднар та ін.; За ред. проф. А.С. Свінціцького. – ВСВ «Медицина», 2014. – 1272 с. + 16с. кольоров. вкл.

9. Стратегія розвитку імунопрофілактики та захисту населення від інфекційних хвороб, яким можна запобігти шляхом проведення імунопрофілактики, на період до 2022 року та план заходів щодо її реалізації (Розпорядження Кабінету Міністрів України від 27 листопада 2019 р. № 1402-р)-режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/562-2023-%D1%80#Text>

10. Закон України від 06.04.2000 № 1645-III «Про захист населення від інфекційних хвороб»-режим доступу: <https://document.vobu.ua/doc/5327>

11. Постанова ГДСЛУ від 22.04.2020 № 13 «Про організацію заходів з імунізації в умовах пандемії коронавірусної хвороби (COVID-19)»- режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0013488-20#Text>
12. Наказ МОЗ України від 26.04.2017 № 458 «Про затвердження Заходів щодо підтримки Україною статусу країни, вільної від поліомієліту, на 2017–2020 роки»-режим доступу: <https://ips.ligazakon.net/document/MOZ27278>
13. Наказ МОЗ від 31.12.2009 № 1086 «Про затвердження форми первинної облікової документації N 063-2/о „Інформована згода та оцінка стану здоров'я особи або дитини одним з батьків або іншим законним представником дитини на проведення щеплення або туберкулінодіагностики“ та Інструкції щодо її заповнення»-режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0594-10#Text>
14. Імунопрофілактика інфекційних хвороб: навчально-методичний посібник / Л.І.Чернишова, Ф.І. Лапій, А.П. Волоха та ін. — 3-є видання с.130-142.

Інтернет ресурси

- a. <https://vaccine.org.ua/pro-vakczynacziyu/about-vaccination/>
- b. <https://www.who.int/>
- c. <https://moz.gov.ua/uk/immunization>
- d. <https://vaccination.org.ua/>
- e. https://zrozumilo.org/library/?_categories_library=profilaktyka-zahvoryuvan&fbclid=IwAR1vaRvjCUFKND-JBwNcL3ZV9oXpDWP6SuULjz_2c9x5jp7eBYgAGeBPnVk

Контрольні питання:

1. Питання імунітету.
2. Що таке вакцинація?
3. Мета вакцинації?
4. Що таке колективний імунітет, його роль в профілактиці інфекційних захворювань?
5. Чим відрізняється активна імунопрофілактика від пасивної?
6. Побічні реакції після проведення вакцинації?
7. Як забезпечується моніторинг безпеки вакцин (фармаконагляду)?

8. Щеплення від яких інфекцій внесені в календар профілактичних щеплень
9. Перелік рекомендованих вакцин
10. Протипокази до проведення вакцинації?
11. Щеплення з порушеним календарем
12. Роль медичних працівників у пропозанді важливості вакцинації.
13. Мотиваційне інтерв'ю з батьками антивакцинаторами

Тестові завдання

Який принцип лежить в основі активної імунопрофілактики?

- A. введення готових антитіл
- B. стимуляція вироблення антитіл за допомогою введення антигену*
- C. введення плазми крові
- D. лікування антибіотиками
- E. прийом вітамінів

Для профілактики якого захворювання використовують інактивовану вакцину?

- A. Грипу*
- B. Кору
- C. Краснухи
- D. Жовтої лихоманки
- E. Туберкульозу

Яка вакцина вводиться перорально?

- A. Вакцина БЦЖ
- B. Вакцина проти поліомієліту*
- C. Вакцина проти кору
- D. Вакцина проти дифтерії
- E. Вакцина проти гепатиту В

В якому віці зазвичай проводиться щеплення проти туберкульозу (БЦЖ)?

- A. 1 день після народження

- В. 7 днів після народження*
- С. 2 місяць після народження
- Д. 6 місяців
- Е. 1 рік

Яке щеплення роблять у віці 6 років згідно з календарем профілактичних щеплень України?

- А. проти дифтерії, кашлюку, правця
- В. проти поліомієліту
- С. проти гепатиту В
- Д. проти кору, краснухи, паротиту*
- Е. проти туберкульозу

Тема 9. Профілактична медицина як основа діяльності сімейного лікаря. Реабілітація. Особливості роботи при веденні хворих з соматоформними вегетативними дисфункціями.

Мета:

- Ознайомитись з основними пинципами профілактичної медицини в роботі сімейного лікаря
- Навчити визначити ризики розвитку захворювань та вчасно їх попереджати
- Показати, як модифікація способу життя впливає на попередження виникнення захворювання
- Вивчити роль сімейного лікаря у профілактичних заходах (первинних, вторинних, третинних)
- Ознайомитись з основними підходами реабілітації пацієнтів
- Розкрити роль психоемоційних факторів в розвитку вегетативних дисфункцій.
- Озвинути вміння формування довірливих відносин з пацієнтами
- Застосовувати ефективні методи комунікації для підвищення прихильності в пацієнтів до лікування.

Література:

1. Загальні питання профілактичної медицини: Герасименко Н. Ф., Кравченко Н. А. "Основи профілактичної медицини". Київ: Здоров'я, 2018.
2. ВООЗ. "Здоров'я для всіх у ХХІ столітті". Політика глобального здоров'я (переклад).
3. Епідеміологія та скринінгові програми: Синяченко О. В., Марченко О. М. "Епідеміологія: сучасні методи і застосування в профілактиці". Харків: Вид-во ХНМУ, 2020.
4. Сімейна медицина : [підручник] / О. М. Гиріна [та ін.] ; за заг. ред. чл.-кор. АМН України, проф. В. М. Москаленка, проф. О. М. Гаріної. У 3

кн. – Кн. 1. Організаційні основи сімейної медицини. – К. : Медицина, 2007. – 392 с.

5. Хвистюк О. М. Обсяги профілактичної, діагностичної та лікувальної роботи лікаря загальної практики - сімейного лікаря / О. М. Хвистюк, Б. А. Рогожин, А. Ф. Короп. - Харків, 2005.

Тема 10. Основи здорового харчування та боротьба з ожирінням. Оцінка стану здоров'я індивідууму

Мета:

- Ознайомитись з основними принципами здорового харчування, значення для підтримки здоров'я
- Ознайомитись з рекомендаціями стосовно калорійності та складу раціону харчування залежно від статі, віку, фізичної активності, умов роботи та від стану здоров'я
- Зробити акцент на типові помилки в харчуванні та запропонувати методи корекції
- Розглянути питання профілактики та боротьби з ожирінням
- Навчити консультуванню пацієнтів щодо здорового харчування та модифікації способу життя
- Розглянути питання скринінгів та ведення пацієнтів з надмірною вагою, розставити акценти в роботі сімейного лікаря
- Акцентувати увагу на важливості профілактики ожиріння в рамках первинної медико-санітарної допомоги.

Література:

1. Методичні рекомендації з приводу консультування пацієнтів щодо основних засад здорового харчування (згідно з наказом МОЗ України № 16 від 14.01.2013 р.) // Міжнародний ендокринологічний журнал. - 2013. - № 5. - С. 138-147. –
Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mezh_2013_5_23
2. Порівняйте свою їжу з «Тарілкою здорового харчування» 28 лютого 2017 - Режим доступу: <https://moz.gov.ua/article/health/porivnjajte-svoju-izhu-z-tarilkoju-zdorovogo-harchuvannja>
3. Бабінець Л.С Первинна медична допомога: посібник в 2-х томах. Бабінець Л.С.. Магнолія 2006 – Т1. «Загальні положення, внутрішні хвороби у загальній лікарській практиці» - 320с.;

4. The WORLD book of family medicine. - European ed. - Ljubljana : Stichting WONCA Europe, 2015 - ISBN 978-961-281-983-5 - Режим доступу:

<https://www.woncaeurope.org/sites/default/files/WorldBook2015.pdf>

Контрольні питання:

1. Основні принципи здорового харчування?
2. Оптимальне співвідношення білків, жирів та вуглеводів в добовому раціоні?
3. Роль клітковини в здоровому харчуванні?
4. Які продукти рекомендують виключити з раціону пацієнтів для профілактики серцево – судинних захворювань?
5. ІМТ, для чого визначати та що означає?
6. основні немедикаментозні методи боротьби з ожирінням?
7. Як сімейний лікар може вплинути на харчову поведінку пацієнта?
8. які підходи застосовують для мотивації пацієнтів з метою зниження ваги?

Тема 11 Боротьба зі споживанням алкоголю, тютюнопалінням, гіподинамією. Керівництва програми CINDI щодо боротьби з тютюнопалінням та зловживанням алкоголем.

Мета:

- Ознайомити з негативним впливом шкідливих звичок та малорухомого способу життя на організм
- Розкрити ефективні підходи до профілактики (первинної, вторинної, третинної) шкідливих звичок та гіподинамії
- Ознайомитись з епідеміологією тютюнопаління та його впливом на організм
- Розглянути мотиваційні підходи до відмови від паління пацієнта, включаючи профілактичне консультування та фармакологічну підтримку
- Навчити студентів проводити ефективне консультування пацієнтів щодо модифікації способу життя
- Ознайомити з можливістю співпраці сімейного лікаря, пацієнта з психологами, наркологами та соціальними працівниками для вирішення проблем алкоголізму та тютюнопаління.
- Навчити методам оцінки успішності профілактичних програм

Література:

1. Бабінець Л.С Первинна медична допомога: посібник в 2-х томах. Бабінець Л.С.. Магнолія 2006 – Т1. «Загальні положення, внутрішні хвороби у загальній лікарській практиці» - 580с.; Т2. «Поліпрофільні питання у загальній лікарській практиці» – 424с.
2. Організація роботи лікаря загальної практики (сімейного лікаря) / за ред. В. М. Лехан. - 2-е вид., доп. і перероб. - Дніпропетровськ: АРТ-ПРЕС, 2002. – 367 с.

3. Хвистюк О. М. Обсяги профілактичної, діагностичної та лікувальної роботи лікаря загальної практики - сімейного лікаря / О. М. Хвистюк, Б. А. Рогожин, А. Ф. Короп. - Харків, 2005.
4. Захворювання органів дихання в практиці сімейного лікаря : навч. посіб. / В. М. Ждан [та ін.]. – Полтава, 2008. – 252 с.

Контрольні питання:

1. Основні негативні наслідки вживання алкоголю та тютюнопаління на організм
2. Назвіть основні підходи до профілактики залежності від алкоголю в сімейній медицині
3. Чи існує безпечна доза алкоголю?
4. Які, на Вашу думку, основні фактори, що сприяють поширенню паління серед населення?
5. Механізм впливу тютюну на дихальну та серцево-судинну систему організму
6. Мотиваційне інтерв'ю з пацієнтом стосовно боротьби з курінням на рівні первинної медичної допомоги
7. Що таке програма CINDI? Основні цілі?
8. Як сімейний лікар може впровадити принципи програми CINDI на рівні громади?
9. Яка роль сімейного лікаря в профілактиці шкідливих звичок?
10. Які міжнародні рекомендації стосовно боротьби зі шкідливими звичками та пропанди здорового способу життя існують?
11. Ефективні способи інформування населення про вплив таких шкідливих звичок, як алкоголь, куріння, гіподинамія?

Тема 12. Системно теоретичні основи сім'ї. Комунікативні та психологічні аспекти діяльності сімейного лікаря.

Мета: - Сім'я як цілісна система. Усвідомлення впливу середовища сім'ї на здоров'я її членів (як фізичне так і психічне)

- Оцінити вплив соціальних, економічних та психологічних факторів на здоров'я сім'ї
- Оволодіти методами ефективного спілкування з пацієнтами та їх родиною
- Вивчення технік активного слухання, емпатії та ведення складних бесід
- Розглянути питання професійного вигорання у роботі сімейного лікаря
- Оцінка сімейного анамнезу для прогнозування та профілактики захворювання
- Навчання методам розв'язання конфліктів та залучення пацієнтів до процесу прийняття рішень
- Розглянути питання взаємодії сімейного лікаря в професійній діяльності та пацієнтів з психологами, соціальними працівниками та іншими фахівцями для забезпечення комплексної допомоги
- Розуміння основних завдань та цілей програми mhGAP, спрямованої на покращення доступу до допомоги у сфері психічного здоров'я, неврологічних і пов'язаних із залежностями розладів.
- Ознайомлення з рекомендаціями щодо розвитку комунікативних навичок для надання психосоціальної підтримки на рівні первинної медичної допомоги.

Література:

1. Сімейна медицина: підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. IV рівня акредитації: у 3 кн. Кн. 1 : Загальні питання сімейної медицини / за ред.: О. М. Гириної, Л. М. Пасієшвілі, Г. С. Попік. - К.: ВСВ Медицина, 2013. - 672 с.
2. Гаврилук, О. П., Мостовий, Ю. М., Соколова, І. С. Сімейна медицина: Підручник для студентів і лікарів. Київ: Здоров'я, 2020.

3. Бондарчук, О. В., Мартинюк, Л. А. Комунікативні навички у практиці сімейного лікаря. Навчально-методичний посібник. Львів:
4. World Health Organization. mhGAP Intervention Guide for Mental, Neurological and Substance Use Disorders in Non-Specialized Health Settings. Geneva: WHO, 2016.
5. Silverman, J., Kurtz, S., Draper, J. Skills for Communicating with Patients. 3rd ed. CRC Press, 2016.
6. Epstein, R. M., Street, R. L. Patient-Centered Communication in Cancer Care: Promoting Healing and Reducing Suffering. National Cancer Institute, 2007.
7. Stewart, M., Brown, J. B., Weston, W. W., et al. Patient-Centered Medicine: Transforming the Clinical Method. 3rd ed. CRC Press, 2014.

Контрольні питання:

1. Що таке комунікативні навички та чому вони важливі в роботі сімейного лікаря?
2. Основні принципи ефективної комунікації в медичній практиці?
3. Етапи процесу спілкування сімейного лікаря та пацієнта?
4. Що Ви розумієте під поняттям активного слухання. Назвіть ключові компоненти
5. Поняття емпатія
6. Як невербальна комунікація впливає а взаємодію лікаря з пацієнтом?
7. Приклади технік активного та пасивного слухання
8. Як, на Вашу думку, сімейний лікар, може під час консультації створити атмосферу довіри?
9. Яка роль емпатії у взаємодії з пацієнтами?
10. Які способи лікар може використати для оцінки розуміння пацієнтом наданої інформації?
11. Типові помилки лікарів у комунікації з пацієнтами та як їх уникнути.
12. Яка перевага використання спільного прийняття рішень в практиці сімейного лікаря?

Тема 13. Організація та надання невідкладної медичної допомоги в амбулаторних умовах. Розмежування функцій з закладами екстреної допомоги.

Мета:

- Освоїти алгоритми надання невідкладної медичної допомоги в умовах амбулаторії
- Ознайомити з функціональними обов'язками сімейного лікаря стосовно організації первинної медичної допомоги
- Вивчення алгоритму взаємодії між амбулаторною службою та службою екстреної медичної допомоги
- Розглянути найпоширеніші стани, що потребують невідкладної допомоги (ГКС, гостре порушення мозкового кровообігу, анафілактичний шок, кровотечі, травми, синдром «гострого» живота.....)
- Організація командної роботи в процесі надання невідкладної допомоги
- Використання сучасних клінічних протоколів та рекомендацій для прийняття обґрунтованих рішень

Література:

1. Бабінець Л.С Первинна медична допомога: посібник в 2-х томах. Бабінець Л.С. Магнолія 2006 – Т1. «Загальні положення, внутрішні хвороби у загальній лікарській практиці» - 580с.; Т2. «Поліпрофільні питання у загальній лікарській практиці» – 424с.
2. Державний експертний центр МОЗ України. Уніфіковані клінічні протоколи екстреної допомоги на догоспітальному етапі. Київ, 2021.
3. Глузман, С. Г., Сіренко, Ю. М. Основи діагностики та лікування невідкладних станів у клінічній практиці. Харків: Фоліо, 2020.
4. Наказ МОЗ України від 12.05.2016 №438 "Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації інтегрованого ведення хвороб дитячого віку".
5. Лиходій, В. М. Невідкладна допомога в загальній медичній практиці: Навчальний посібник. Львів: ЛНМУ ім. Данила Галицького, 2020.

6. Українська асоціація сімейної медицини. Методичні рекомендації з надання невідкладної медичної допомоги в амбулаторних умовах.

Контрольні питання:

1. Що таке невідкладна медична допомога? Основні завдання?
2. Які стани вимагають надання невідкладної допомоги в амбулаторних умовах?
3. Координація роботи амбулаторної та служб екстренної медичної допомоги
4. Які функції сімейного лікаря у разі виникнення невідкладних станів?
5. Яким чином та коли сімейний лікар передає пацієнта до закладів екстренної допомоги?
6. Алгоритм дій сімейного лікаря при раптовій зупинці серця?
7. Як стабілізувати стан пацієнта до прибуття ЕМД у випадку анафілактичного шоку?
8. Як проводити оцінку свідомості пацієнта за шкалою AVPU або GCS?
9. Які дані необхідно повідомити диспетчеру швидкої допомоги при виклику бригади?
10. Які документи повинен підготувати сімейний лікар для передачі пацієнта до служби екстренної медичної допомоги?
11. Які симптоми ГКС та першочергові дії повинен виконати сімейний лікар?
12. Як діагностувати інсульт за допомогою шкали FAST?
13. Які заходи потрібно вжити при гострій кровотечі
14. Як надавати допомогу при гіпер-гіпоглікемічній комі?
15. Як правильно взаємодіяти з родичами пацієнта при невідкладній ситуації?

Тема 14 . Контроль змістового модуля 1. Засвоєння практичних навичок

Задача 1

До сімейного лікаря звернувся чоловік 53 років для профілактичного огляду. Пацієнт не скаржиться, але повідомляє, що має надмірну вагу (ІМТ = 31),

курить 15 років (1 пачка на день) і веде малорухливий спосіб життя. У сімейному анамнезі – інфаркт у батька у віці 55 років.

Питання:

1. Які профілактичні заходи повинен запропонувати сімейний лікар для цього пацієнта?
2. Які обстеження необхідно провести для оцінки ризиків серцево-судинних захворювань?
3. Як мотивувати пацієнта до зміни способу життя?

Задача 2

Жінка 39 років звернулася до сімейного лікаря з метою отримання рекомендацій щодо профілактики онкологічних захворювань. У сімейному анамнезі – рак молочної залози у матері. Пацієнтка не має хронічних захворювань, але відзначає надмірний стрес та нерегулярний сон.

Питання:

1. Які рекомендації щодо скринінгу онкологічних захворювань має надати лікар?
2. Які загальні профілактичні заходи слід обговорити з пацієнткою?
3. Як оцінити рівень стресу та які заходи запропонувати для його зниження?

Приклади тестових завдань:

1. Який рівень профілактики спрямований на попередження розвитку хвороби у здорових людей?
 - A. Первинна профілактика
 - B. Вторинна профілактика
 - C. Третинна профілактика
 - D. Реабілітація

2. До якого рівня профілактики відноситься вакцинація проти інфекційних хвороб?
 - A. Первинна профілактика
 - B. Вторинна профілактика
 - C. Третинна профілактика
 - D. Симптоматичне лікування

3. Який документ є обов'язковим для планування профілактичної роботи сімейного лікаря?
 - A. Паспорт пацієнта
 - B. Медична карта амбулаторного пацієнта
 - C. Статистична звітність про стан здоров'я населення
 - D. Журнал звернень пацієнтів

4. Який етап медичної комунікації передбачає встановлення довірливих стосунків між лікарем і пацієнтом?
 - A. Оцінка стану пацієнта
 - B. Встановлення контакту
 - C. Надання інформації
 - D. Завершення консультації

5. Що з наведеного є основним принципом ефективної комунікації?
- A. Використання медичних термінів
 - B. Активне слухання
 - C. Швидке завершення бесіди
 - D. Ігнорування емоцій пацієнта
6. Який метод використовується для пояснення складної медичної інформації пацієнту?
- A. Метод «Навчання через повторення»
 - B. Метод «Поясни і запитай»
 - C. Метод «Запис у картці»
 - D. Метод «Розпитування симптомів»
7. Яке із наведених визначень найбільш точно описує телемедицину?
- A. Надання медичної допомоги за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій
 - B. Лікування пацієнтів на базі телебачення
 - C. Проведення очних консультацій лікарем
 - D. Надання екстреної допомоги в стаціонарі
8. Що є ключовою перевагою використання телемедицини у практиці сімейного лікаря?
- A. Скорочення часу очікування пацієнтів
 - B. Відсутність необхідності в документації
 - C. Лікування тільки важких випадків
 - D. Виключення потреби в особистому контакті з пацієнтом
9. Що обов'язково має враховувати сімейний лікар під час надання телемедичної допомоги?
- A. Конфіденційність даних пацієнта

- V. Використання лише мобільного телефону
- C. Повна заміна очних консультацій
- D. Надання допомоги без згоди пацієнта

10. Яка основна мета паліативної допомоги?

- A. Повне вилікування захворювання
- B. Полегшення болю та інших симптомів
- C. Запобігання інфекціям
- D. Проведення оперативного лікування

11. Який аспект є пріоритетним у паліативній допомозі?

- A. Фізична реабілітація
- B. Психосоціальна підтримка пацієнта та родини
- C. Проведення діагностичних обстежень
- D. Призначення хірургічного лікування

12. Що з наведеного найбільше відповідає принципу мультидисциплінарного підходу в паліативній допомозі?

- A. Спільна робота лікаря, медсестри, психолога та соціального працівника
- B. Проведення тільки медикаментозного лікування
- C. Залучення вузьких спеціалістів для діагностики
- D. Проведення обстеження в амбулаторії

13. Який компонент паліативної допомоги передбачає надання юридичної допомоги родині пацієнта?

- A. Соціальний компонент
- B. Психологічний компонент
- C. Медичний компонент
- D. Етичний компонент

**Тема 15. Управління хронічними неінфекційними захворюваннями.
Алгоритм діяльності сімейного лікаря при основній серцево-судинній патології, в т.ч. при невідкладних станах.**

Мета:

- опанувати алгоритми діагностики, лікування та профілактики основних серцево-судинних захворювань
- оволодіти практичними навичками надання невідкладної медичної допомоги при гострих станах у пацієнтів із серцево-судинною патологією в умовах первинної медичної допомоги
- Ознайомитися з основними алгоритмами діяльності сімейного лікаря при артеріальній гіпертензії, ішемічній хворобі серця (ІХС), серцевій недостатності та інших серцево-судинних захворюваннях.
- Вивчити сучасні протоколи надання допомоги пацієнтам із серцево-судинними захворюваннями.
- Засвоїти принципи оцінки ризику серцево-судинних подій (шкали SCORE, ASCVD).
- особливості ведення пацієнтів із супутніми захворюваннями та коморбідними станами.
- Відпрацювати навички надання невідкладної допомоги при таких станах: ГКС, гіпертонічний криз, гостра лівошлуночкова недостатність (набряк легень)
- навчитись проводити збір анамнезу та фізикальне обстеження пацієнтів із серцево-судинною патологією.
- Опанувати базові інструментальні методи діагностики (ЕКГ, вимірювання АТ).
- Знати алгоритми диференційної діагностики та лікування поширених серцево-судинних захворювань
- Вміти проводити профілактичні заходи, спрямовані на зниження ризику серцево-судинних ускладнень.

Література:

1. Наказ МОЗ України від 24.05.2012 № 384 "Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при артеріальній гіпертензії" - та решта кардіонаказів <http://mtd.dec.gov.ua/index.php/uk/>
2. Бабінець Л.С Первинна медична допомога: посібник в 2-х томах. Бабінець Л.С.. Магнолія 2006 – Т1. «Загальні положення, внутрішні хвороби у загальній лікарській практиці» - 580с.;
3. The WORLD book of family medicine. - European ed. - Ljubljana : Stichting WONCA Europe, 2015 - ISBN 978-961-281-983-5 - Режим доступу:
<https://www.woncaeurope.org/sites/default/files/WorldBook2015.pdf>
4. Preventing heart disease in the 21st century: implications of the Pathobiological Determinants of Atherosclerosis in Youth (PDAY) study. Circulation 117 (9): 1216— 27. March 2008. PMID 18316498. doi: 10.1161 /CIRCULATIONAHA.107.717033. Проігноровано невідомий параметр Ivauthors= (довідка).
5. Sutcliffe, P; Connock,M; Gurung,T; Freeman, K; Johnson, S; Kandala, NB; Grove, A; Gurung, B; Morrow, S; Clarke, A (September 2013). Aspirin for prophylactic use in the primary prevention of cardiovascular disease and cancer: a systematic review and overview of reviews.. Health Technology Assessment 17 (43): 1-253. PMC 4781046. PMID 24074752. doi: 10.3310/hta 17430.

Контрольні питання:

1. Фактори ризику серцево-судинних захворювань під час прийому пацієнта?
2. Що є основними клінічними проявами ішемічної хвороби серця (ІХС)
3. Які показники враховує шкала SCORE для оцінки серцево-судинного ризику?
4. Дифдіагностика нападу стенокардії та гострого коронарного синдрому
5. Які є основні класи препаратів для лікування артеріальної гіпертензії?

6. Які принципи лікування пацієнтів із серцевою недостатністю відповідно до сучасних протоколів?
7. Надайте рекомендації щодо модифікації способу життя пацієнтам із серцево-судинними захворюваннями?
8. Який алгоритм дій при наданні допомоги пацієнту з гострим коронарним синдромом (ГКС) в амбулаторних умовах?
9. Як визначити ознаки гіпертонічного кризу?
10. Які препарати є першою лінією для стабілізації пацієнта при набряку легень?
11. Які клінічні симптоми свідчать про гостру тромбоемболію легеневої артерії (ТЕЛА)?
12. Алгоритм дій при раптовій зупинці серця в амбулаторних умовах?
13. Які стратегії профілактики серцево-судинних захворювань застосовуються в первинній ланці?
14. Як визначити необхідність призначення аспірину для первинної профілактики у пацієнтів із факторами ризику?
15. Які зміни способу життя найбільше впливають на зниження серцево-судинного ризику?
16. Як використовувати дані ліпідограми для розробки плану профілактики?
17. Які особливості профілактичної роботи у пацієнтів із сімейною гіперхолестеринемією?

Тема 16. Алгоритми діяльності сімейного лікаря при гострих захворюваннях респіраторного тракту. Програми попередження застудних захворювань. Особливості в умовах пандемії SARS-CoV-2.

Мета:

- Оволодіти навичками збору анамнезу та скарг пацієнта при гострих захворюваннях респіраторного тракту
- Оволодіти навичками опитування пацієнта по симптомах: кашель, лихоманка, закладеність носа, біль в горлі, утруднене дихання
- Визначення тривалості симптомів, інтенсивності та супутніх проявів (слабкість, ломота в м'язах)
- Оцінювати епідеміологічний анамнез (контакт з хворими, перебування в ендемічних регіонах)
- Оволодіти навичками загального огляду пацієнтів (оцінка температури тіла, стану шкіри, лімфатичних вузлів), огляду верхніх дихальних шляхів (горло, мигдалики), аускультация легень (хрипи, крепітація), сатурація
- Проводити диференційну діагностику вірусних інфекцій від бактеріальних

Література:

1. Уніфікований клінічний протокол первинної медичної допомоги дорослим та дітям. Гострі респіраторні інфекції. Цей протокол містить детальні рекомендації щодо діагностики та лікування гострих інфекцій верхніх дихальних шляхів, включаючи гострий риніт, риносинусит, середній отит, фарингіт/тонзиліт та ларингіт.
2. Михайловська Н.С., Лісова О.О. Алгоритм діяльності сімейного лікаря при захворюваннях дихальної системи.
3. Стаття: Раціональне лікування небактеріальних та бактеріальних інфекцій верхніх дихальних шляхів у рамках проблеми стримування зростання бактеріальної резистентності.
4. Сучасні підходи до лікування інфекцій верхніх дихальних шляхів у дітей. (у статті розглядаються рекомендації щодо застосування ібупрофену або парацетамолу для полегшення симптомів гострого тонзилофарингіту у дітей.
5. Гостра інфекція верхніх дихальних шляхів: клінічний випадок і його обговорення.

Контрольні запитання:

1. Що включає поняття гострої інфекції верхніх дихальних шляхів (ГВДШ)?
2. Які основні збудники викликають гострі інфекції верхніх дихальних шляхів?
3. У яких випадках призначають антибіотики при ГВДШ?
4. Які існують критерії госпіталізації пацієнтів із ГВДШ?
5. Які діагностичні методи застосовуються для підтвердження діагнозу?
6. Назвіть основні кроки в алгоритмі роботи сімейного лікаря при ГВДШ.
7. Які препарати використовуються для симптоматичного лікування?
8. Як правильно оцінити стан пацієнта з підозрою на гострий бактеріальний тонзилофарингіт?
9. Які тести можна використовувати для виявлення стрептококової інфекції?
10. Які рекомендації пацієнтам із ГВДШ повинні бути надані?
11. Як відрізнити бактеріальну інфекцію від вірусної на основі клінічних проявів?

Ситуаційні завдання

Пацієнт скаржиться на біль у горлі, температуру 38,7°C і сухий кашель. Які ваші дії?

У дитини 5 років – нежить і підвищена температура тіла. Чи потрібні антибіотики?

Пацієнт із ГРВІ після 5 днів захворювання відчув різке погіршення, підвищилася температура до 39°C, з'явився гнійний виділення з носа. Яка тактика лікування?

Тестові завдання:

1. Пацієнт із симптомами ГРВІ (гострий риніт, фарингіт, субфебрильна температура): Яка тактика лікаря?
А. Призначення антибіотиків.

- В. Спостереження, симптоматична терапія.*
- С. Госпіталізація.
- Д. Призначення глюкокортикостероїдів.
- Е. Призначення противірусних препаратів.

2. Пацієнт скаржиться на біль у горлі, утруднення ковтання, температуру 39 °С. При огляді – гіперемія та наліт на мигдаликах. Дії лікаря?

- А. Призначення антибіотиків після визначення шкали Centor/McIsaac.*
- В. Спостереження та симптоматичне лікування.
- С. Направлення до хірурга.
- Д. Призначення противірусних препаратів.
- Е. Госпіталізація.

3. Яка діагностична шкала використовується для оцінки потреби в антибіотикотерапії при ангіні?

- А. SOFA.
- В. Centor/McIsaac.*
- С. CURB-65.
- Д. ABCD2.
- Е. CHA2DS2-VASc.

4. Пацієнт із діагнозом гострий риносинусит. У якому випадку показане призначення антибіотиків?

- А. Якщо симптоми тривають понад 10 днів.*
- В. При відсутності гіпертермії.
- С. випадки риносинуситу потребують антибіотикотерапії.
- Д. Тільки при наявності гнійного секрету з носа.
- Е. Якщо симптоми зменшуються через 5 днів.

5. Що є першочерговим у лікуванні гострого фарингіту вірусного генезу?
- A. Антибактеріальна терапія.
 - B. Симптоматична терапія (жарознижувальні, зволоження слизової).*
 - C. Призначення імуномодуляторів.
 - D. Госпіталізація.
 - E. Протівірусні препарати

Тема 17. Алгоритми діяльності сімейного лікаря при хронічних захворюваннях дихальної системи, в т.ч. при невідкладних станах. Компетенції діяльності сімейного лікаря та співпраця з фтизіатричною службою при веденні хворих на туберкульоз.

Мета:

- розкрити питання проблем епідеміології обструктивних захворювань органів дихання в Україні
- розкрити питання основної причини низької діагностики хронічних захворювань органів дихання
- проводити диференційну діагностику з фіброзуючим альвеолітом та іншими захворюваннями
- оволодіти навичками дослідження функції зовнішнього дихання.
- знати основні показники спіротесту
- розглянути питання клінічного перебігу бронхіальної астми та ХОЗЛ згідно стадій захворювання (за GINA, GOLD)
- розглянути питання невідкладних станів та допомоги при загостреннях ХОЗЛ та бронхіальної астми
- висвітлити роль небулайзерної терапії у лікуванні бронхообструктивних захворювань
- обговорити питання антибіотикотерапії при інфекційному загостренні ХОЗЛ
- обговорити роль інгаляційних тета₂- агоністів, системних та інгаляційних глюкокортикоїдів в лікуванні загострень обструктивних захворювань легень.
- розвиток компетенції сімейного лікаря у виявленні, лікуванні та профілактиці туберкульозу через ефективну співпрацю з фтизіатричною службою
- опанувати сучасні стандарти діагностики туберкульозу (молекулярно-генетичні, рентгенологічні.....)
- розуміти принципи лікування пацієнтів з чутливими та мультирезистентним туберкульозом

- вивчити організаційні основи взаємодії сімейного лікаря з фтизіатричною службою
- ознайомитись з профілактичними заходами (вакцинація БЦЖ, скринінги)

Література:

1. Global Initiative for Asthma. Global Strategy for Asthma Management and Prevention, 2023. Updated May, 2023. Available at: www.ginasthma.org.
2. Міністерство охорони здоров'я України (2013) Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 27.06.2013 р. № 555 «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при хронічному обструктивному захворюванні легень» (http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20130627_0555.html).
3. Quanjer P.H., Tammeling G.J., Cotes J.E. et al. (1993) Lung volumes and forced ventilatory flows. Report Working Party Standardization of Lung Function Tests, European Community for Steel and Coal. Official Statement of the European Respiratory Society. Eur. Respir. J. Suppl., 16: 5–40. Посилання: (www.umj.com.ua/uk/publikatsia-100229-hronichne-obstruktivne-zahvoryuvannya-legen-klyuchovi-pitannya)
4. National Institute for Health and Care Excellence (2020) Asthma: diagnosis, monitoring and chronic asthma management. NICE guideline [NG80] Посилання: (www.umj.com.ua/uk/publikatsia-195801-bronhialna-astma-klinichni-rekomendatsiyi-nice-2020)
5. Global Initiative for Asthma (GINA). Global Strategy for Asthma Management and Prevention, 2023. Офіційний сайт GINA (<https://ginasthma.org/>)
6. Пірогова Н. П., Лисенко О. І. "Бронхіальна астма: діагностика та лікування". Київ: Здоров'я, 2020.
7. Європейське респіраторне товариство (ERS). Guidelines on the Management of Asthma, 2022. Офіційний сайт ERS (<https://www.ersnet.org/>)
8. Фещенко Ю. І., Яшина Л. А. "Сучасні аспекти терапії бронхіальної астми". Український пульмонологічний журнал, 2021, № 3, с. 12-20.

9. Багненко А. М., Гусєва С. В. "Мультидисциплінарний підхід до лікування бронхіальної астми". Київ: Медицина, 2019.
10. Anderson, G. P., & Barnes, P. J. Pharmacology of Asthma. *British Journal of Pharmacology*, 2021, 178(2), 112-124.
11. Bush, A., Fleming, L., Saglani, S. Severe Asthma in Children and Adolescents. *The Lancet*, 2022, 399(10323), 814-828.
12. Міністерство охорони здоров'я України. Уніфікований клінічний протокол медичної допомоги "Бронхіальна астма". Наказ МОЗ №555 від 27.06.2013.
- Дяченко О. В., Волкова Н. В. **"Базисна терапія бронхіальної астми: нові
13. Литвиненко, Г. М., Фещенко, Ю. І. "Організація надання допомоги хворим на туберкульоз на первинному рівні". *Український пульмонологічний журнал*, 2019, №3, с. 45–50.
14. Фещенко, Ю. І., Яшина, Л. А. "Туберкульоз: національні та міжнародні стандарти діагностики та лікування". Київ: Здоров'я, 2020.
- WHO. "Framework for Effective Collaboration Between Primary Health Care and TB Services", 2021. Офіційний сайт ВООЗ (<https://www.who.int/>)
15. Державна цільова програма протидії захворюванню на туберкульоз в Україні на 2023–2026 роки.
16. Кульчицький, О. Т., Вовк, А. Д. "Роль сімейного лікаря у виявленні та супроводі пацієнтів із туберкульозом". *Вісник сучасної медицини*, 2022, №4, с. 22–28.
17. Murray, J. F., Schraufnagel, D. E. "Tuberculosis and Primary Care: Integration and Challenges". *American Journal of Respiratory and Critical Care Medicine*, 2021, 204(3), 343–355.
18. Фещенко, Ю. І., Лисенко, О. І. "Сучасні аспекти співпраці між первинною ланкою та спеціалізованою фтизіатричною службою". *Пульмонологія*, 2020, №2, с. 15–21.
19. CDC (Centers for Disease Control and Prevention). "Tuberculosis: Guidelines for Collaboration Between Public Health and Primary Care", 2021.

Контрольні питання:

1. Роль сімейного лікаря у виявленні хворих на туберкульоз?
2. Яким чином сімейний лікар може здійснювати первинну діагностику туберкульозу?
3. Які основні принципи взаємодії між сімейним лікарем та фтизіатром?
4. Яким чином сімейний лікар сприяє ранньому виявленню туберкульозу серед контактних осіб?
5. Які профілактичні заходи вживає сімейний лікар для запобігання поширенню туберкульозу в громаді?
6. Назвіть основні клінічні ознаки бронхіальної астми та ХОЗЛ на які повинен звертати увагу сімейний лікар
7. Фактори ризику виникнення даних захворювань
8. Як сімейний лікар може відрізнити бронхіальну астму від ХОЗЛ на основі анамнезу та клінічного огляду.
9. Основні діагностичні тести , що використовуються для підтвердження діагнозу БА та ХОЗЛ?
10. Які додаткові дослідження можуть бути корисними для виявлення бронхіальної астми або ХОЗЛ, якщо результати стандартних тестів не є однозначними?
11. Які основні фармакологічні засоби використовуються для лікування БА та ХОЗЛ на первинному рівні надання медичної допомоги?
12. Скринінгові програми для виявлення ХОЗЛ на первинному рівні медичної допомоги?

Тестові питання:

Що є основним патофізіологічним механізмом бронхіальної астми?

- а) Обструкція дихальних шляхів через запалення та набряк

- б) Спазм гладкої мускулатури бронхів
- в) Порушення нейрогуморальної регуляції
- г) Усі вище наведені механізми*

2. Який з наступних препаратів є базисним для лікування бронхіальної астми?

- а) Бета-агоністи короткої дії
- б) Інгібітори фосфодіестерази
- в) Глюкокортикостероїди інгаляційні*
- г) Антигістаміни

3. Який із симптомів є характерним для загострення бронхіальної астми?

- а) Підвищена температура тіла
- б) Сухий кашель і свистяче дихання*
- в) Слабкість і біль у грудях
- г) Задишка без кашлю

Що є показанням для призначення тривалої терапії бронхіальної астми?

- а) Симптоми астми, які виникають менше ніж 2 рази на тиждень
- б) Симптоми астми, які виникають більше 2 разів на тиждень*
- в) Періодичні загострення бронхіальної астми з незначним погіршенням стану
- г) Симптоми астми, які з'являються тільки вночі

Який із наступних факторів є основним для розвитку ХОЗЛ?

- а) Генетична схильність
- б) Куріння*
- в) Синдром апное сну
- г) Вживання алкоголю

Як часто потрібно проводити спирометрію пацієнтам з підозрою на ХОЗЛ?

- а) Тільки під час госпіталізації
- б) Один раз на рік*
- в) Раз на три місяці
- г) Один раз на півроку

7. Який препарат є основним для лікування загострень ХОЗЛ?

- а) Антибіотики
- б) Інгаляційні кортикостероїди
- в) Бета-2-агоністи короткої дії*
- г) Мускаринові антагоністи

Який із наступних методів є найбільш чутливим для діагностики активного туберкульозу?

- а) Рентгенографія грудної клітки
- б) Мікроскопія мокротиння
- в) ПЛР (полімеразна ланцюгова реакція)*
- г) Проба Манту

Тема 18. Алгоритм діяльності сімейного лікаря при основних захворюваннях сечовидільної системи.

Мета:

- ознайомитись з основними захворюваннями сечовидільної системи, що зустрічаються в практиці сімейного лікаря (цистит, пієлонефрит, сечокам'яна хвороба, нефрит)
- вивчити алгоритми діагностики та лікування захворювань сечовидільної системи на рівні первинної ланки надання медичної допомоги
- опанувати основні клінічні ознаки захворювань сечовидільної системи та їх диференціація
- навчитись здійснювати збір анамнезу та проводити фізикальне обстеження пацієнтів
- інтерпретувати лабораторні та інструментальні дослідження, спрямовані на діагностику хвороб сечовивідних шляхів
- призначати лікування відповідно до діагнозу, враховуючи фармакологічні засоби, що застосовуються при лікуванні сечових інфекцій та інших захворювань сечовидільної системи
- питання співпраці з лікарями урологами та нефрологами при складних випадках або необхідності додаткових методів обстеження

Література:

1. "Терапевтична практика для сімейних лікарів" — під ред. В.І. Чернова (2019).
2. "Основи сімейної медицини" — В.Л. Ляшенко, І.О. Гуляєв (2020).
3. "Медична допомога при урологічних захворюваннях" — Л.І. Таран, В.І. Малиновський (2018).
4. "Клінічні протоколи для сімейних лікарів" — Міністерство охорони здоров'я України (2019).

5. "Терапевтична клініка: Діагностика та лікування захворювань" — О.М. Белякова (2020).
6. "Урологія для сімейних лікарів" — Л.О. Білецький, В.О. Шевчук (2017)

Контрольні питання:

1. Які етапи діагностики захворювань сечовидільної системи має пройти пацієнт на первинному огляді сімейного лікаря?
2. Які основні дії сімейного лікаря при підозрі на цистит?
3. Які показання для направлення пацієнта до уролога або нефролога у разі захворювань сечовидільної системи?
4. Принципи лікування гострого пієлонефриту в практиці сімейного лікаря
5. Які заходи профілактики інфекцій сечовидільної системи на первинному рівні надання медичної допомоги?
6. Дії сімейного лікаря при виявленні сечокам'яної хвороби?
7. Які показання до госпіталізації пацієнта з інфекціями сечовидільної системи?
8. Які лабораторні дослідження є основними для діагностики захворювань сечовидільної системи?
9. Як сімейний лікар може оцінити ефективність лікування пацієнта з інфекцією сечовидільної системи?

Тема 19. Алгоритми діяльності сімейного лікаря при основних захворюваннях гастроентерологічній патології, в т.ч. при невідкладних станах.

Мета:

- оволодіти навичками діагностики, лікування, профілактики, реабілітації та диспансеризації при основних захворюваннях шлунково-кишкового тракту.
- навчитись діагностувати основні захворювання шлунково-кишкового тракту
- навчитись визначати етіологічні та патогенетичні фактори при основних захворюваннях шлунково-кишкового тракту.
- Призначати лікування при основних захворюваннях шлунковокишкового тракту.
- Знати організацію маршруту пацієнта, протоколи лікування;
- знати шляхи реабілітації та диспансеризації хворих;
- розуміти порядок направлення на санаторно-курортне лікування;
- знати методи профілактики основних захворювань шлунково-кишкового тракту.

Література:

1. Клінічний протокол надання медичної допомоги хворим на хронічний гастрит. - Режим доступу: http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20050613_271.html
2. Наказ МОЗ України від 03.09.2014 р. № 613 «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при пептичній виразці шлунка та дванадцятипалої кишки». Режим доступу: http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20140903_0613.html
3. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги «Пептична виразка шлунка та дванадцятипалої кишки у дорослих». - Режим доступу: http://moz.gov.ua/docfiles/dn_20140903_0613_kn_dod.pdf

4. Клінічний протокол надання медичної допомоги хворим на жовчнокам'яну хворобу (ЖКХ). Режим доступу:

http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20050613_271.html

5. Клінічний протокол надання медичної допомоги хворим на хронічний холецистит. - Режим доступу: http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20050613_271.html

6. Клінічний протокол надання медичної допомоги хворим на хронічний панкреатит (ХП). - Режим доступу:

http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20050613_271.html

7. Михайловська Н.С. Сімейна медицина / Н.С. Михайловська, Г.В. Грицай, О.В. Шершньова, О.О. Лісова, Т.О. Кулинич. - Електронний навчальний посібник. - Запоріжжя: ЗДМУ, 2016 р.

8. Михайловська Н.С. Загальні питання сімейної медицини / Н.С. Михайловська. - Навчальний посібник для студентів вищих медичних закладів освіти III-IV рівнів акредитації, інтернів і сімейних лікарів. – Запоріжжя: ЗДМУ, 2013 р.– 219 с.

9. Михайловська Н.С. Основи сімейної медицини / Н.С. Михайловська. - Навчально-методичний посібник до практичних занять та самостійної роботи студентів з дисципліни «Загальна практика-сімейна медицина», змістовий модуль 1,2. – Запоріжжя: ЗДМУ, 2014 р. – 226с.

10. Гиріна О. М. Сімейна медицина : підручник. У 3 кн. Кн. 1 : Загальні питання сімейної медицини / О.М. Гиріна, Л.М. Пасішвілі, Г.С. Попік та ін.; За ред. О.М. Гиріної, Л.М. Пасішвілі, Г.С. Попік. – К.: ВСР «Медицина», 2013.- 672 с.

11. Михайловська Н. С. Роль сімейного лікаря у наданні медичної допомоги в амбулаторних умовах: зб. тестових завдань для підсумкового модульного контролю студентів 6 курсу медичного факультету / Н. С. Михайловська, Т.В. Олійник.:– Запоріжжя: ЗДМУ, 2018 р. – 272 с. 29

Контрольні питання:

1. Основні етапи діагностики захворювань ШКТ сімейним лікарем при першому контакті з пацієнтом?
2. Основні дії сімейного лікаря при підозрі на гастрит?
3. Які показники для направлення пацієнта до гастроентеролога при захворювань ШКТ?
4. Основні принципи лікування гострої диспепсії в практиці сімейного лікаря?
5. Дії сімейного лікаря при підозрі на виразкову хворобу шлунка чи 12 палої кишки?
6. Основні заходи профілактики захворювань ШКТ на первинному рівні надання медичної допомоги?

Тестові завдання

Хворого 56-ти років турбує біль в епігастрії. Через кілька годин після виникнення болю, з'явилися відчуття здавлення у горлі, нестачі повітря, оніміння лівої руки, біль у міжлопатковому просторі. В анамнезі виразкова хвороба шлунка. При огляді: живіт роздутий, від зміни положення в ліжку біль не змінюється. Напруга черевної стінки зникає, коли хворий відволікається, потім з'являється знову. Якому з перерахованих нижче діагнозів відповідає клінічна маніфестація хвороби:

- а) виразкова хвороба, перфорація виразки дванадцятипалої кишки
- б) розрив аневризми черевної аорти
- в) гостра кишкова непрохідність
- г) гострий апендицит
- д) гострий інфаркт міокарда*

Для гастриту типу В характерно:

- а) наявність *H.pilory*
- б) збережена або підвищена секреторна функція
- в) клінічні прояви аналогічні виразці дванадцятипалої кишки

г) переважно вражений антральний відділ шлунка

д) все вірно*

Хворий Д., 33-х років, пред'являє скарги на біль ріжучого характеру в епігастрії, що не ірадіює, виникає через 0,5-1 год після прийому їжі, посилюється при вживанні гострої, кислої їжі, частково зменшується після прийому питної соди. Біль супроводжується печією, нудотою та блюванням з подальшим полегшенням. Анамнез: хворіє протягом 1 року, погіршення весною та восени. Об-но: язик вологий з білим нальотом. Пальпація живота – болючість зліва в епігастрії. У цій же ділянці – резистентність м'язів черевного пресу.

Яке захворювання найбільш ймовірне?

Тактика ведення хворого.

Призначити лікування.

Профілактика.

У хворої 46 р. після вживання смаженої їжі з'явився сильний біль в правому підребер'ї з ірадіацією в праве плече, нудота, метеоризм, блювання.

Що є причиною болю?

Тактика ведення хворого.

Призначити лікування.

Профілактика.

Тема 20. Алгоритми діяльності сімейного лікаря при основних захворюваннях опорно-рухового апарату, в т.ч. з застосуванням комплексної реабілітації.

Мета:

- ознайомити студентів з алгоритмами діяльності сімейного лікаря при діагностиці, лікуванні та реабілітації пацієнтів із захворюваннями опорно-рухового апарату.
- визначити основні принципи надання медичної допомоги пацієнтам із хворобами суглобів, хребта, м'язів та кісток, а також застосування комплексної реабілітації в процесі лікування та відновлення.
- вивчити алгоритми діагностики: проведення збору анамнезу, фізикального огляду та інструментальних обстежень для виявлення захворювань опорно-рухового апарату (артрит, артроз, остеохондроз, переломи, деформації тощо).
- розробляти план лікування: призначення медикаментозного лікування (нестероїдні протизапальні засоби, анальгетики, хондропротектори) та фізіотерапевтичних процедур, а також інші консервативні методи лікування
- розглянути питання застосування комплексної реабілітації: включення фізичних вправ, масажу, лікувальної фізкультури, мануальної терапії, терапевтичного голковколювання для відновлення функцій опорно-рухового апарату.
- Оцінювати результати лікування, корекція терапії на основі динаміки стану пацієнта.
- профілакувати захворювання опорно-рухового апарату
- поглиблення розуміння клінічних аспектів захворювань опорно-рухового апарату.
- вміти застосовувати комплексний підхід до лікування, включаючи медикаментозне, фізіотерапевтичне та реабілітаційне лікування
- Розуміти значення реабілітації в процесі лікування хворих на

захворювання опорно-рухового апарату.

Література:

- 1) Бабінець Л.С Первинна медична допомога: посібник в 2-х томах. Бабінець Л.С.. Магнолія 2006 – Т1. «Загальні положення, внутрішні хвороби у загальній лікарській практиці» - 580с.; Т2. «Поліпрофільні питання у загальній лікарській практиці» – 424с.
- 2) Наказ МОЗ України від 11.04.2014 № 263 "Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при ревматоїдному артриті" – <http://mtd.dec.gov.ua/index.php/uk/haluzevi-standarty-ta-klinichni-nastanovy/item/26-revmatoidnyi-artryt>
- 3) Устінов О.В. Алгоритм дії лікаря при наданні медичної допомоги хворим на ревматоїдний артрит //Укр. медичний часопис. - 2014. - № 4 (102) - (<http://www.umj.com.ua/article/76831/algorithm-dii-likarya-pri-nadanni-medichnoi-dopomogi-xvorim-na-revmatoidnij-artrit?pdf>)
- 4) АКН Остеоартроз - (http://mtd.dec.gov.ua/images/dodatki/KN/AKN_Osteo.pdf)
- 5) Силантьєва Т.С., Казимирко В.К. и др. Подагра в практике врача-интерниста // Український ревматологічний журнал - № 3 (61) - 2015. – С.49.- 52 - (<http://www.rheumatology.kiev.ua/wp/wp-content/uploads/2015/10/943.pdf?upload=>)
- 6) **Головач І.Ю.** Сучасна терапія подагри крізь призму ефективності та безпечності // *Боль. Суставы. Позвоночник*», №2 (18), С. 37-43, 2015 рік. (<http://uldc.com.ua/ru/all-articles/199-suchasna-terapiya-podagri-kriz-prizmu-efektivnosti-ta-bezpechnosti.html>)
- 7) Шуба В.Й. Остеоартроз: рання діагностика та лікування // Укр. медичний часопис. – 2016. - №1(111). – С.59-65.
- 8) Textbook of family medicine / [edited by] Robert E. Rakel, David P. Rakel.—Ninth edition. 2016. – ISBN 978-0-323-23990-5 - 1447

p. - Режим доступу: <https://>

http://familymed.sbmu.ac.ir/uploads/textbook_family_medicine_rakel.pdf

9) The WORLD book of family medicine. - European ed. - Ljubljana : Stichting WONCA Europe, 2015 - ISBN 978-961-281-983-5 - - Режим доступу:

<https://www.woncaeurope.org/sites/default/files/WorldBook2015.pdf>

Контрольні питання:

1. Основні етапи діагностики захворювань ОРА мають бути здійсненні сімейним лікарем на первинному етапі?
2. Як здійснюється діагностика та лікування остеоартриту на первинному рівні
3. Можливі причини суглобового суглобу
4. Які показання для направлення пацієнта до ревматолога \ ортопеда?
5. Принципи лікування остеопорозу на певинній ланці?
6. Які основні дії сімейного лікаря при травмах опорно-рухового апарату?
7. Які основні профілактичні заходи слід рекомендувати пацієнтам для запобігання захворювань ОРА?
8. Дії сімейного лікаря при лікуванні запальних захворювань суглобів? (артритів?)
9. Які профілактичні заходи має здійснити сімейний лікар для запобігання падінь та переломів у пацієнтів похилого віку?

Тема 21. Патологія нервової системи в практиці сімейного лікаря.

Мета:

- розробити маршрут пацієнта з синдромом запаморочення, головними болями, невралгіями, болями в спині та ший.
- розглянути принципи лікування невропатичного болю та психалгій.
- опанувати знання стосовно питань реабілітації пацієнтів, які перенесли ГПМК в амбулаторних умовах.
- розглянути питання епідеміології, диференціальної діагностики, критерії, лікування, профілактику: хвороби Паркінсона розсіяного склерозу, міастенії, бокового аміотрофічного склерозу.
- навчитись здійснювати лікувально-діагностичні заходи при патології нервової системи на рівні первинної ланки в межах компетенцій ЛЗП, координувати свої дії з неврологами та іншими фахівцями вищих рівнів допомоги.

Література:

- 1) Бабінець Л.С Первинна медична допомога: посібник в 2-х томах. Бабінець Л.С.. Магнолія 2006 – Т2. «Поліпрофільні питання у загальній лікарській практиці» – 424с.
- 2) Textbook of family medicine / [edited by] Robert E. Rakel, David P. Rakel.—Ninth edition. 2016. – ISBN 978-0-323-23990-5 - 1447 р. - Режим доступу: https://http://familymed.sbmu.ac.ir/uploads/textbook_family_medicine_rakel.pdf
- 3) The WORLD book of family medicine. - European ed. - Ljubljana : Stichting WONCA Europe, 2015 - ISBN 978-961-281-983-5 - - Режим доступу: <https://www.woncaeurope.org/sites/default/files/WorldBook2015.pdf>

Контрольні питання:

1. Які основні скарги найчастіше вказують на неврологічне захворювання?
2. На що слід звертати увагу при зборі анамнезу у пацієнтів із симптомами неврологічних захворювань?
3. Які базові тести слід проводити сімейному лікарю для оцінки стану нервової системи?
4. Які неврологічні захворювання сімейний лікар може діагностувати та лікувати самостійно?
5. Коли потрібно скерувати пацієнта до невролога?
6. Як діяти при підозрі на інсульт?
7. Які симптоми характерні для мігрені та як її діагностувати?
8. Як відрізнити функціональні розлади (психосоматичні) від органічних неврологічних хвороб?
9. Які методи профілактики інсультів відомо на рівні сімейної медицини?

Тема 22. Компетенції діяльності сімейного лікаря та співпраця з ендокринологічною службою при веденні хворих на цукровий діабет.

Мета:

- оволодіти навичками діагностики, лікування, профілактики, реабілітації та диспансеризації при основних ендокринних захворюваннях.
- вміти діагностувати основні ендокринні захворювання.
- Визначати етіологічні та патогенетичні фактори при основних ендокринних захворюваннях
- Призначати лікування при основних ендокринних захворюваннях.
- знати організацію маршруту пацієнта, протоколи лікування.
- знати шляхи реабілітації та диспансеризації хворих.
- знати порядок направлення на санаторно-курортне лікування.
- володіти навиками профілактики основних ендокринних захворювань.

Література:

1. Бабінець Л.С Первинна медична допомога: посібник в 2-х томах. Бабінець Л.С.. Магнолія 2006 – Т1. «Загальні положення, внутрішні хвороби у загальній лікарській практиці» - 580с.;
2. Цукровий діабет 1 типу у молодих людей та дорослих КН 2014-1021 - http://mtd.dec.gov.ua/images/dodatki/2014_1021_CD1_dor/2014_1021_AKN_CD1_dor.pdf
3. Цукровий діабет 2 типу КН 2012-1118 - http://mtd.dec.gov.ua/images/dodatki/2012_1118/2012_1118AKN.pdf
4. Textbook of family medicine / [edited by] Robert E. Rakel, David P. Rakel.—Ninth edition. 2016. – ISBN 978-0-323-23990-5 - 1447 p. - Режим доступу:
http://familymed.sbmu.ac.ir/uploads/textbook_family_medicine_rakel.pdf
5. The WORLD book of family medicine. - European ed. - Ljubljana : Stichting WONCA Europe, 2015 - ISBN 978-961-281-983-5 - Режим доступу:
<https://www.woncaeurope.org/sites/default/files/WorldBook2015.pdf>

Контрольні питання:

1. Які завдання виконує сімейний лікар у веденні хворих на цукровий діабет?
2. Які скринінгові дослідження на цукровий діабет мають проводитися сімейним лікарем?
3. Як сімейний лікар оцінює ризик розвитку цукрового діабету у пацієнтів?
4. Які параметри слід контролювати під час планових обстежень у пацієнтів із діабетом?
5. Діагностика та лікування цукрового діабету:
6. Які критерії встановлення діагнозу цукрового діабету у сімейній лікарській практиці?
7. Які основні групи лікарських препаратів застосовуються для лікування діабету 2 типу?
8. Як здійснюється моніторинг ефективності лікування у хворих на діабет?
9. Яку роль відіграє сімейний лікар у профілактиці цукрового діабету?
10. Як забезпечується навчання пацієнтів основ самоконтролю рівня глюкози?
11. Що повинен знати пацієнт про гіпоглікемію та як її уникнути?
12. У яких випадках сімейний лікар має направляти пацієнта до ендокринолога?
13. Які спільні підходи до ведення хворих на цукровий діабет мають бути між сімейним лікарем та ендокринологом?
14. Як забезпечується міждисциплінарна взаємодія у комплексному лікуванні хворих на діабет?
15. Дії сімейного лікаря у випадку розвитку гострих ускладнень цукрового діабету, таких як діабетичний кетоацидоз чи гіпоглікемічна кома?
16. Як оцінюється та попереджається ризик розвитку хронічних ускладнень цукрового діабету?
17. Алгоритм ведення пацієнта із супутніми захворюваннями (артеріальна гіпертензія, серцево-судинна патологія) та діабетом?

Тема 23. Алгоритми діяльності сімейного лікаря при гострих інфекційних захворюваннях. Взаємодія закладів первинної та спеціалізованої медичної допомоги при веденні хворих з ВІЛ/СНІД.

Мета:

- сформуванати знання про основні принципи діагностики гострих інфекційних захворювань
- знати епідеміологію, диференціальну діагностику, критерії, лікування, профілактику: дизентерії, сальмонельозу, амебіазу, гострих кишкових токсикоінфекцій, гельмінтозів, гострих вірусних гепатитів, кору, кашлюка, дифтерії, токсоплазмозу, ерсиніозу, ботулізму, правця, *ВІЛ/СНІД*.
- знати алгоритм дій при лихоманці, що затягулась, жовтяниці.
- навчити алгоритму дій при підозрі на інфекційне захворювання
- виробити вміння оцінювати стан пацієнта та визначати необхідність госпіталізації
- ознайомитись з протоколами лікування гострих інфекційних захворювань
- розвивати навички профілактичної роботи, відводячи значну роль вакцинації, як основному методу профілактики та санітарно-освітній роботі
- забезпечити розуміння принципів епідеміологічного моніторингу та звітності
- формувати відповідальність за своєчасність та якість надання медичної допомоги пацієнтам з інфекційними захворюваннями
- забезпечити розуміння ролі сімейного лікаря у комплексному веденні пацієнтів із Віл та СНІД
- визначити алгоритми взаємодії між сімейним лікарем та спеціалізованими медичними установами

- сприяти засвоєнню принципів раннього виявлення ВІЛ інфекції, консультування та тестування пацієнтів

- ознайомити з сучасними методами антиретровірусної терапії (АРТ) і роллю сімейного лікаря в моніторингу

- розвивати навички роботи з пацієнтами щодо запобігання ускладненням ВІЛ\СНІД та супутніх захворювань

- сприяти формуванню партнерських відносин між пацієнтом, сімейним лікарем, та лікарем інфекціоністом

- наголосити на важливості профілактичної роботи стосовно ВІЛ інфекції серед населення

Сприяти ефективній координації в медичній сфері для підвищення якості життя на ВІЛ\СНІД

Література:

1. Л.І. Чернишова, А.П. Волоха, А.В. Бондаренко та інші: "Інфекційні хвороби у дітей: підручник"

2. Інфекційні хвороби у загальній практиці та сімейній медицині/За ред. М.А. Андрейчина. – Тернопіль: ТДМУ, Укрмедкнига, 2007. – 500 с.

3. Інфекційні хвороби: підручник / За ред. О.А. Голубовської. – К.: ВСВ «Медицина», 2012. – 728 с.

4. Атлас інфекційних хвороб / [М.А. Андрейчин, В.С. Копча, С.О. Крамарев та ін.]; за ред. М.А. Андрейчина. – Тернопіль : ТДМУ, 2010. – 248 с.

5. ВІЛ-інфекція у дорослих та підлітків КН 2018-134 17.08.2018 - http://mtd.dec.gov.ua/images/dodatki/KN/2018_10_19_KN_VIL_.pdf

6. Профілактика, діагностика та лікування опортуністичних інфекцій та супутніх хвороб у ВІЛ-інфікованих дорослих та підлітків КНп 2017-124 - http://mtd.dec.gov.ua/images/dodatki/KN/obg/AKN_oport.pdf

7. Textbook of family medicine / [edited by] Robert E. Rakel, David P. Rakel.—Ninth edition. 2016. – ISBN 978-0-323-23990-5 - 1447 p. -
Режим доступу: [https://
http://familymed.sbmu.ac.ir/uploads/textbook_family_medicine_rakel.pdf](https://http://familymed.sbmu.ac.ir/uploads/textbook_family_medicine_rakel.pdf)
8. The WORLD book of family medicine. - European ed. - Ljubljana :
Stichting WONCA Europe, 2015 - ISBN 978-961-281-983-5 - - Режим
доступу:
<https://www.woncaeurope.org/sites/default/files/WorldBook2015.pdf>

Контрольні питання:

1. Назвіть основні етапи діагностики гострих інфекційних захворювань у практиці сімейного лікаря
2. Що входить до первинного обстеження пацієнта із підозрою на інфекційне захворювання?
3. Назвіть основні принципи диференційної діагностики гострих інфекційних захворювань
4. Коли необхідно скерувати пацієнта на госпіталізацію чи на консультацію до інфекціоніста?
5. Які обов'язки сімейного лікаря в організації епідеміологічного моніторингу?
6. які протоколи лікування використовуються для пацієнтів з гострими інфекційними захворюваннями?
7. Назвіть показання для призначення антимікробної терапії при гострих інфекційних захворюваннях?
8. Як оцінюється ефективність призначеного лікування?
9. Які є основні засади вакцинації як профілактичного заходу при гострих інфекційних захворюваннях?

10. Які алгоритми дій при підозрі на спалах інфекційного захворювання у регіоні?
11. Які документи заповнює сімейний лікар при виявленні інфекційного захворювання?
12. Яка роль сімейного лікаря в виявленні ВІЛ?
13. які обов'язки первинної ланки у веденні пацієнтів з ВІЛ\СНІД?
14. які основні етапи маршруту пацієнта з підозрою на ВІЛ\СНІД?
15. Як здійснюється скринінг та тестування на ВІЛ в закладах первинної медичної допомоги?
16. Які функції виконує сімейний лікар при супроводі пацієнтів які отримують антиретровірусну терапію?
17. Які основні принципи взаємодії сімейного лікаря та інфекціоніста?
18. Які профілактичні заходи опортуністичних захворювань проводять у пацієнтів з ВІЛ\СНІД?
19. Як забезпечується конфіденційність при роботі з пацієнтами з ВІЛ інфекцією?
20. Як забезпечується доступ пацієнтів до психологічної підтримки в процесі лікування?

Тема 24: Компетенції діяльності сімейного лікаря та співпраця з онкологічною службою при веденні хворих з новоутвореннями, в т.ч. крові.

Мета:

- забезпечити проведення скринінгових програм (мамографія, цитологічні дослідження, колоноскопія)
- вміти розпізнавати перші ознаки злоякісних новоутворень та проведення диференційної діагностики
- чітке дотримання протоколів направлення пацієнтів із підозрою на онкологічні захворювання
- організація та контроль логістики до спеціалізованих закладів
- постійний моніторинг стану ацієнта, у тому числі після початку лікування в онколога
- контроль дотримання призначень та рекомендацій онколога
- забезпечення симптоматичного лікування, особливо в термінальній стадії
- психологічна підтримка пацієнта та його родини
- розпізнавати перші симптоми новоутворень крові (анемія, лейкопенія, тромбоцитопенія)
- контроль показників з груп ризику
- направлення до онкогематолога при виявленні змін у ЗАК чи підозрілих симптомах
- інформування пацієнтів про основні фактори ризику онкологічних захворювань (тютюнопаління, нездорове харчування, стреси, тощо)
- організація профілактичних оглядів
- організація взаємодії з онкологами, гематологами, психологами, медичними сестрами та іншими спеціалістами для забезпечення якісного лікування та догляду

- підвищення рівня ранньої діагностики онкологічних захворювань
- покращення якості життя пацієнтів із онкологічними захворюваннями

Література:

1. Марчук Н.В. Обґрунтування та розробка системи організації профілактичної діяльності закладів загальної практики / сімейної медицини: автореф. дис. на здобуття наукового ступеня канд. мед. наук / Н.В. Марчук. – К., 2008. – 24 с.
2. Калашнікова Н.М. Сучасні проблеми профілактики раку шкіри: думка лікарів та пацієнтів. Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України. 2023;2(96):74-78.
3. Рудень В.В. Модель управління факторами ризику як основа превентивної діяльності лікаря загальної практики/сімейного лікаря щодо виникнення/розвитку раку. ResearchGate. 2020.
4. Кравець К.І., Богомолець О.В. Найпоширеніші немеланомні раки шкіри. Актуальні проблеми сучасної медицини: Вісник Української медичної стоматологічної академії. 2018;18(1):308-312.
5. Ошивалова О.О. Рівень професійної компетенції лікарів дерматовенерологів з актуальних питань профілактики раку шкіри. Вісник проблем біології і медицини. 2018;1(1):338-342.
6. Галайчук І.Й. Канцерогенний вплив ультрафіолетового опромінення на шкіру людини за умов мобільності населення. Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України. 2021;3(89):18-24.
7. Наказ Міністерства охорони здоров'я України №2052 від 05.12.2023 Про затвердження стандартів медичної допомоги при онкологічних захворюваннях.
8. Клінічна настанова "Скринінг у первинній допомозі" Міністерство охорони здоров'я України, 2018.

9. Методичні рекомендації Міністерства охорони здоров'я України щодо покращення якості первинної діагностики новоутворень та пухлин шкіри, 2019.
10. Методичні вказівки Вінницького національного медичного університету щодо компетенцій діяльності сімейного лікаря та співпраці з онкологічною службою при веденні хворих з новоутвореннями, 2023.
11. Профілактика та скринінг при раку молочної залози Український медичний часопис, 2015.

Контрольні питання:

1. Які основні завдання сімейного лікаря у ранньому виявленні онкологічних захворювань?
2. Які групи ризику онкологічних захворювань повинні бути під наглядом сімейного лікаря?
3. Що включає скринінг на онкологічні захворювання у первинній медичній практиці?
4. Як змотивувати пацієнта для проходження скринінгового обстеження?
5. Які симптоми можуть нам вказувати а ймовірне онкологічне захворювання?
6. Які обстеження проводить сімейний лікар перед направленням пацієнта до онколога?
7. Які діагностичні методи найчастіше використовуються для раннього виявлення раку (рак молочної залози, шийки матки, товстої кишки?)
8. показники для невідкладного скерування пацієнта до онколога?
9. Як забезпечується комунікація між сімейним лікарем та онкологічною службою?

10. Яке завдання сімейного лікаря на етапі лікування пацієнта з онкологічним захворюванням?
11. Як забезпечується паліативна допомога для пацієнтів з прогресуючими онкологічним захворюванням?
12. Роль психолога та соціального працівника в підтримці пацієнтів з онкологічним захворюванням?

Тема 25. Обслуговування дитячого населення лікарями загальної практики. Алгоритми інтегрованого ведення хвороб дитячого віку.

Мета:

- Вивчити основні складові стратегії інтегрованого ведення хвороб дитячого віку, яка об'єднує ряд ефективних заходів для запобігання смертності дітей віком від 1 тижня до 5 років, сприяє зниженню у них частоти й важкості захворювань і покращенню їх зростання.
- Ознайомитись зі структурою алгоритмів ведення дітей залежно від симптомів та вікових особливостей.
- Визначити клінічні симптоми тяжких станів, що потребують медичних втручань
- Навчитись проводити диференційну діагностику між основними інфекційним та неінфекційними захворюваннями у дітей
- Скласти індивідуальний план лікування дітей з поширеними захворюваннями
- Розглянути профілактичні заходи щодо інфекційних та інших профілактичних заходів
- Роз'яснити важливість вакцинації, здорового харчування та інших профілактичних заходів
- Забезпечити систематичний контроль стану здоров'я дитячого населення
- Знати алгоритм дій у контексті ІВХДВ
- знати загальні ознаки небезпеки стану у дітей віком від 1 тижня до 5 років

Література:

1. Уніфікований клінічний первинної медичної допомоги «Інтегроване ведення хвороб дитячого віку»; Наказ МОЗ № 1945 від 14.09.21 року. https://www.dec.gov.ua/wpcontent/uploads/2021/09/2021_1945_ukpmd_iv_hdv.pdf

2. Додаток до уніфікованого клінічного протоколу первинної медичної допомоги «Інтегроване ведення хвороб дитячого віку»
https://www.dec.gov.ua/wp-content/uploads/2021/09/dodatok-do-ukpmd_ivhdv.pdf
3. Ведення найбільш поширених станів у дітей віком до 5-ти років у контексті Інтегрованого ведення хвороб дитячого віку. Клінічна настанова, заснована на доказах. Реєстровий номер КН 2021-1945 від 14.09.21 року. https://www.dec.gov.ua/wp-content/uploads/2021/09/2021_1945_kn_ivhdv.pdf
4. Первинна медична допомога: посібник: у 2 т. / Л.С. Бабінець, С.І. Шкробот, О.П. Венгер та ін.; за ред. Л.С. Бабінець. – Львів:«Магнолія 2006», 2019. – Т.2.: Поліпрофільні питання у загальній лікарській практиці.- 424 с. ISBN 978-617-574-157-3.
5. Компетентнісні підходи у підготовці кадрів за спеціальністю «Загальна практикасімейна медицина» : Навч.-метод. посіб. / за ред. проф. Л.С. Бабінець. – Тернопіль : Осадца Ю.В., 2022. – 607 с. ISBN 978-617-7793-89-6. Лихоманка у дітей раннього віку: сучасні особливості перебігу та лікування на етапі первинної медичної допомоги. В.В. Корнева, В.Г. Козачук. Національна медична академія післядипломної освіти імені П.Л. Шупика, м. Київ.
7. KAPLAN MEDICAL USMLE® Step 2 LECTURE NOTES, 2018
8. USMLE® STEP 2 CK Lecture Notes 2018: Pediatrics / edited by J. J.Lieber, 9. Настанова 00047. Вакцинація.
<https://guidelines.moz.gov.ua/documents/2972>
10. Настанова 00566. Грудне вигодовування: поради та труднощі
<https://guidelines.moz.gov.ua/documents/3394>
11. Настанова 00594. Лихоманка у дитини
<https://guidelines.moz.gov.ua/documents/3415>

12. Настанова 01029. Гострі захворювання немовлят
<https://guidelines.moz.gov.ua/documents/3752>
13. Настанова 00612. Утруднене дихання у дітей
<https://guidelines.moz.gov.ua/documents/3427>
14. Настанова 00613. Ведення дітей з гострою експіраторною обструкцією дихальних шляхів та загостренням бронхіальної астми
<https://guidelines.moz.gov.ua/documents/3879>
15. Настанова 00673. Лікування гострих судом у дітей
<https://guidelines.moz.gov.ua/documents/3473>
16. Настанова 00630. Діарея і блювання у дітей
<https://guidelines.moz.gov.ua/documents/3440>
17. Настанова 00623. Гострий середній отит у дітей: лікування, спостереження і лікування

Контрольні питання:

1. Що таке інтегроване ведення хвороб дитячого віку?
2. Основні принципи ІВХДВ у практиці сімейного лікаря
3. Здійсніть диференційну діагностику пневмонії, гострої респіраторної інфекції та інших захворювань дихальної системи у дітей?
4. Які профілактичні заходи включає ІВХДС для попередження дитячої смертності та захворюваності?
5. Як лікар загальної практики забезпечує профілактику інфекційних захворювань у дітей?
6. Як лікар взаємодіє з батьками для забезпечення виконання рекомендацій?
7. Які аспекти здорового способу життя для дітей необхідно пояснити батькам?

8. Як діяти лікарю, якщо батьки відмовляються від вакцинації дитини?
9. Що робити з дитиною в якій підозра на важку бактеріальну інфекцію на прийомі в сімейного лікаря

Тема 26. Контроль змістового модуля 2 . Засвоєння практичних навичок

Задача 1. Хвора С. 54 років. Скаржиться на сильний нападаподібний кашель з виділенням мокротиння жовтого кольору в невеликій кількості, болі в подлопатковій ділянці праворуч, що посилюються при диханні, кашлі, задишка при фізичному навантаженні, слабкість, нездужання, температура до 39°C надвечір. З анамнезу: вважає себе хворою 6 добу, коли після сильного переохолодження з'явився озноб, підвищення температури до 40°C, різка слабкість, задишка, біль під правою лопаткою. На третю добу хвороби приєднався кашель. Об'єктивно: стан середньої тяжкості, ціаноз губ. Права половина грудної клітини відстає в акті дихання. ЧД - 24 в хв. Перкуторно справа нижче кута лопатки притуплення перкуторного тону. Дихання над усією поверхнею легень жорстке, праворуч в нижче лопатки ослаблене, вислуховуються поодинокі, вологі, хрипи, шум тертя плеври. Тони серця ритмічні. ЧСС 98 в хв. АТ 130/80 мм рт. ст. Живіт м'який, безболісний.

1. Сформулюйте попередній діагноз.
2. Які додаткові обстеження необхідно призначити хворій?
3. Визначте подальший маршрут пацієнтки.
4. Призначте лікування.

Задача № 2 Пацієнтка К., 61 роки, пенсіонерка, пред'являє скарги на підвищення АТ до 170/95 мм рт. ст., пекучі болі в області серця, які розповсюджуються в ліву руку при підйомі на один поверх, серцебиття, перебої в роботі серця, задишку при незначному навантаженні, дискомфорт в правому підребер'ї. З анамнезу: страждає на артеріальну гіпертензію протягом 7 років. 2 роки тому перенесла ГІМ (великовогнищевий). Об'єктивно: Загальний стан задовільний. Дихання везикулярне, в нижніх відділах симетрично вислуховуються хрипи. Перкуторно ліва межа серця визначається на 2 см назовні від серединно-ключичної лінії. Тони серця приглушені, аритмічні, вислуховується систолічний шум на верхівці. Частота серцевих скорочень 95 ударів в 1 хвилину, пульс - 92, АТ - 175/95 мм ср ст. Живіт м'який, чутливий в правому підребер'ї. Печінка виступає з-під краю реберної дуги на 2 см. Симптом Пастернацького негативний з обох сторін. Гомілки пастозні. Стілець, сечовипускання в нормі. ЕКГ: гіпертрофія лівого шлуночка, очагово-рубцові зміни по задній стінці лівого шлуночка, шлуночкова екстрасистолія по типу бігемінії. ЕХО-КГ змінена структура стінок аорти і стулок аортального клапана, помірна гіпертрофія стінок лівого

шлуночка. Гіпокінезія задньої стінки в серединному і апікальному сегментах. ФВ 40%. Незначна мітральна недостатність.

1. Сформулюйте клінічний діагноз.
2. Призначте дообстеження.
3. Складіть план лікування.
4. Складіть план подальшого амбулаторного ведення хворої.

Задача № 3 Пацієнт, 34 роки, скаржиться на помірну задишку та відчуття прискороного серцебиття при фізичному навантаженні (швидка хода, підйом сходами на 4 поверхи), появу набряків на гомілкях наприкінці дня. Не палить, працює в офісі. Хронічних захворювань в анамнезі не виявлено. Батьки захворюваннями серцево-судинної системи не страждають. Об'єктивно: загальний стан задовільний. Зріст 182 см, вага 108 кг. В легенях везикулярне дихання, хрипів немає. Діяльність серця ритмічна, тони гучні, АТ 130/80, ЧСС 78 за хв. Органи черевної порожнини без патології. Незначна пастозність гомілок, ознаки варикозного розширення вен нижніх кінцівок. Зальні аналізи крові та сечі без патології; цукор крові 5,2 ммоль/л; Загальний холестерин 5,74 ммоль/л, ТГ – 1,7 ммоль/л, ХС ЛПВЩ – 1,4 ммоль/л, ХС ЛПНЩ 3,4 ммоль/л. За даними доплерографії судин нижніх кінцівок виявлено збільшення товщини комплексу інтима-медія до 1,1мм з порушенням диференціювання на шари та поодинокі атеросклеротичні бляшки без ознак клінічно значущого стенозування. ЕКГ та ЕХО-КС: без патологічних змін.

1. Розрахуйте індекс маси тіла
2. Визначте ризик виникнення кардіоваскулярних ускладнень
3. Дайте рекомендації щодо модифікації способу життя
4. Призначте, за необхідності, медикаментозне лікування.

Задача №4 Хворий С., 38 років, працює водієм-дальнобійником. Скаржиться на інтенсивний «кинджальний» біль в епігастральній ділянці, який виник раптово, супроводжувався відчуттям запаморочення, загальною слабкістю, під час нападу був змушений сісти та підтягнути ноги до живота, оскільки в такій позі інтенсивність болю була дещо меншою. 33 Відомо, що протягом останніх двох років періодично турбував біль в епігастральній ділянці, який виникав через 30 хвилин після їжі, супроводжувався нудотою, за медичною допомогою не звертався, за порадою фармацевта приймав ранітидин. Об'єктивно: шкіра бліда, гіпергідроз. Язик вологий, обкладений білим нальотом. Пульс слабкого наповнення, ЧСС 112/хв., АТ 100/70 мм рт.

ст. Над легенями везикулярне дихання, хрипів немає, ЧДР 24/хв.. Живіт напружений, під час пальпації біль значно посилюється, позитивний симптом ЩіткінаБлюмберга. Під час перкусії печінкова тупість не визначається, в правій здухвинній ділянці визначається притуплення перкуторного звуку за рахунок ймовірної наявності рідини.

1. Визначте попередній діагноз
2. Які додаткові дослідження необхідно провести?
3. Складіть подальший маршрут пацієнта.
4. Визначте доцільність проведення санаторно-курортного лікування

Рекомендовані завдання для підготовки до диференційованого заліку:

1. Визначення загальна практика сімейна медицина, загальні принципи. Розмежування рівнів надання медичної допомоги.
2. Комунікативні навички в роботі сімейного лікаря.
3. Організація та надання невідкладної медичної допомоги в амбулаторних умовах. Розмежування функцій з закладами екстреної допомоги. Концепція МОЗ 2019 р. з реформування екстреної допомоги.
4. Система підготовки та безперервного навчання лікаря загальної практики в сучасних умовах.
5. Соціальне значення діяльності сімейного лікаря.
6. Медико-соціальні аспекти здоров'я населення. Превентивні (профілактичні) заходи та їх наповнення. Фактори ризику захворювань. Диспансерний метод та показники його ефективності.
7. Скринінгові обстеження населення. Вимоги до методів, які застосовуються для скринінгів. Наказ МОЗ від 27.08.2010р. №728 «Про диспансеризацію населення».
8. Визначення здорового способу життя, основні принципи. Програма CINDI. Загальні принципи здорового харчування.
9. Роль телемедицини в роботі сімейного лікаря. Приклади практичного застосування. Основи інформаційного забезпечення діяльності лікарів загальної практики
10. Поняття страхової медицини в роботі сімейного лікаря.
11. Концепція та характеристика паліативної медичної допомоги. Основні принципи та методи паліативної допомоги.
12. Боротьба з ожирінням, зі споживанням алкоголю, тютюнопалінням, гіподинамією. Мотиваційне інтерв'ю в роботі лікаря загальної практики.
13. Вакцинопрофілактика в роботі сімейного лікаря.

14. Кашель та кровохаркання: основні причини, обсяг обстежень для проведення диференціальної діагностики.
15. ІХС, стенокардія: класифікація, епідеміологія об'єм обстежень при взятті на диспансерний нагляд. Покази до коронарографії. (згідно Покази до коронарографії.
16. Гострий коронарний синдром. Тактика лікаря загальної практики при наданні допомоги хворим з гострим коронарним синдромом.
17. Оцінка ризику серцево-судинних захворювань за допомогою шкали SCORE (Європейські настанови 2016 року). Основні принципи харчування при дисліпідеміях. Фармакотерапія при дисліпідеміях.
18. Поняття про метаболічний синдром. Критерії. Значення в оцінці серцево-судинних ризиків та виборі фармакотерапії. Лікування цукрового діабету 2 типу ЛЗП.
19. Гіпертонічна хвороба: класифікація, епідеміологія, об'єм обстежень на різних рівнях надання медичної допомоги
20. Гіпертонічна хвороба: стратифікація ризику серцево-судинних ускладнень.
21. Класифікація та фармакотерапія гіпертензивних кризів: невідкладна та екстрена допомога. Діагностика ускладнень. Показання до направлення на консультацію до кардіолога, госпіталізацію
22. Хронічна серцева недостатність: класифікація. Розмежування діастолічної та систолічної СН. Лікування, профілактика, реабілітація та експертиза працездатності
23. Гостра лівошлуночкова недостатність: діагностика, невідкладна допомога при серцевій астмі та набряку легень.
24. Раптова серцева смерть, її причини. Поняття про електричну хворобу серця (синдром подовженого та вкороченого QT, феномен/синдром WPW, CLC, аритмогенна дисплазія правого шлуночка (ARVC/D), синдром Бругада). Засоби профілактики раптової серцевої смерті. Принципи серцево-легеневої реанімації

25. Ревматоїдний артрит: патогенез, поширеність в популяції, класифікація, об'єм обстежень, лікування, профілактика, реабілітація.
26. Деформуючий остеоартроз: патогенез, класифікація, об'єм обстежень, лікування, профілактика.
27. Подагра.
28. Хронічні бронхіти: визначення, класифікація, об'єм обстежень, лікування без загострень і в період загострення, профілактика.
29. ХОЗЛ: класифікація, діагностика, лікування (без загострення),
30. Пневмонія: визначення, класифікація, епідеміологія, критерії діагностики, критерії важкого перебігу формування клінічних груп, лікування в I,II та III клінічних групах, згідно наказу МОЗ України № 128 – від 19.03.2007.
31. Бронхіальна астма: класифікація, об'єм обстежень, лікування (без загострень)
32. Ведення загострення бронхіальної астми у дорослих в загальній практиці згідно алгоритму Наказу МОЗ України від 08.10.2013 № 868 "Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при бронхіальній астмі"
33. Функціональна шлункова диспепсія: етіологія, діагностика, лікування, профілактика згідно наказу МОЗ України від 03.08.2012 № 600 "Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при диспепсії"
34. Лікування та профілактика функціональної шлункової диспепсії на первинному рівні допомоги. Покази до консультації гастроентерологом
35. ГЕРХ: патогенез, класифікація, об'єм обстежень згідно наказу МОЗ України від 31.10.2013 № 943 "Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при гастроєзофагеальній рефлюксній хворобі". Диференціальна діагностика з функціональними захворюваннями стравоходу.

36. Лікування та профілактика гастроєзофагеальної рефлюксної хвороби на первинному рівні допомоги. Режими прийому інгібіторів протонної помпи.
37. Виразкова хвороба шлунка та 12-палої кишки: етіологія, діагностика, лікування, профілактика
38. Хронічні панкреатити: етіологія, патогенез, класифікація, об'єм обстежень, лікування, профілактика
39. Цироз печінки: етіологія, класифікація, об'єм обстежень, диференційна діагностика з раком, патогенез та лікування синдрому портальної гіпертензії та невідкладна допомога при кровотечі з вен стравоходу, печінковій енцефалопатії.
40. Жовчнокам'яна хвороба та біліарні дискінезії в практиці ЛЗП. Диференційна діагностика жовтяниць. Етіологія. Патогенез. Діагностичні критерії. Клініка. Формулювання діагнозу, обсяг лікувальних заходів та критерії ефективності лікування на амбулаторному етапі,
41. Синдром подразненої товстої кишки з діарейним та констипаційним синдромами в практиці сімейного лікаря: причини, обсяг обстежень, дифдіагностика, лікування. Поняття про целиакію, методи їх діагностики.
42. Особливості роботи при веденні хворих з соматоформними вегетативними дисфункціями.
43. Запальні захворювання товстої кишки: причини, обсяг обстежень дифдіагностика, лікування.
44. Хронічний пієлонефрит. Тубулоінтерстиціальне захворювання нирок. Діагностика, медикаментозне та немедикаментозне лікування
45. Нефротичний синдром в практиці сімейного лікаря
46. Вигодовування здорової дитини у віці 6 -12 місяців.
47. Вигодовування здорової дитини у віці 0 -6 місяців.

48. Визначення загальних ознак небезпеки у дитини від 2 місяців, які вимагають екстреної допомоги та госпіталізації
49. Визначення ознак небезпеки у дитини від 2 місяців, яка страждає від кашлю, утрудненого дихання, стридору.
50. Компетенції діяльності сімейного лікаря та співпраця з фтизіатричною службою при веденні хворих на туберкульоз.
51. Взаємодія закладів первинної та спеціалізованої медичної допомоги при веденні хворих з ВІЛ/СНІД.

VI. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРС

1. Актуальні аспекти вищої медичної освіти за фахом «Загальна практика-сімейна медицина»: навчально-методичний посібник / Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України ; ред. Л. С. Бабінець. – Тернопіль : Осадца Ю. В., 2021. – 652 с.
2. Наказ МОЗ України від 03.09.2014 р. № 613 «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при пептичній виразці шлунка та дванадцятипалої кишки». Режим доступу:
http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20140903_0613.html
3. Клінічний протокол надання медичної допомоги хворим на хронічний гастрит. - Режим доступу: http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20050613_271.html
4. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги «Пептична виразка шлунка та дванадцятипалої кишки у дорослих». - Режим доступу:
http://moz.gov.ua/docfiles/dn_20140903_0613_kn_dod.pdf
5. Клінічний протокол надання медичної допомоги хворим на жовчнокам'яну хворобу (ЖКХ). Режим доступу:
http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20050613_271.html
6. Клінічний протокол надання медичної допомоги хворим на хронічний холецистит. - Режим доступу: http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20050613_271.html
7. Михайловська Н.С. Сімейна медицина / Н.С. Михайловська, Г.В. Грицай, О.В. Шершньова, О.О. Лісова,Т.О. Кулинич. - Електронний навчальний посібник. - Запоріжжя: ЗДМУ, 2016 р.
8. Михайловська Н.С. Загальні питання сімейної медицини /Н.С.Михайловська. - Навчальний посібник для студентів вищих

- медичних закладів освіти III-IV рівнів акредитації, інтернів і сімейних лікарів. – Запоріжжя: ЗДМУ, 2013 р.– 219 с.
9. Михайловська Н.С. Основи сімейної медицини / Н.С.Михайловська. - Навчально-методичний посібник до практичних занять та самостійної роботи студентів з дисципліни «Загальна практика-сімейна медицина», змістовий модуль 1,2. – Запоріжжя: ЗДМУ, 2014 р. – 226с.
 10. Гиріна О. М. Сімейна медицина : підручник. У 3 кн. Кн. 1 : Загальні питання сімейної медицини / О.М. Гиріна, Л.М. Пасішвілі, Г.С. Попік та ін.; За ред. О.М. Гиріної, Л.М. Пасішвілі, Г.С. Попік. – К.: ВСР «Медицина», 2013.- 672 с.
 11. Михайловська Н. С. Роль сімейного лікаря у наданні медичної допомоги в амбулаторних умовах: зб. тестових завдань для підсумкового модульного контролю студентів 6 курсу медичного факультету / Н. С. Михайловська, Т.В. Олійник.:– Запоріжжя: ЗДМУ, 2018 р. – 272 с. 29
 12. Вітенко, І. С. Сімейна медицина: психологічні аспекти діагностики, профілактики і лікування хворих [Текст] : навчальний посібник для лікарів інтернів вищ. мед. навч. закладів IV рівня акредитації / І. С. Вітенко, О. Є. Чабан, О. О. Бусло ; ред. І. С. Вітенко. – Тернопіль : Укрмедкнига , 2002. – 186 с.
 13. Дячишин, В. І. Сімейна медицина – основа процесу реформування системи медичного забезпечення країни [Текст] : методична розробка лекції для студентів VI курсу медичного факультету за навчальною дисципліною "Соціальна медицина та організація охорони здоров'я" / В. І. Дячишин, В. В. Рудень ; Львівський державний медичний університет ім. Д. Галицького. – Львів : [б. в.], 2002. – 33 с.
 14. Компетентнісні підходи у підготовці кадрів за спеціальністю «Загальна практика-сімейна медицина» [Текст] : навчально-методичний посібник / Тернопільський національний медичний університет ім. І. Я.

Горбачевського МОЗ України ; ред. Л. С. Бабінець. – Тернопіль : Осадца Ю. В., 2022. – 608 с.

15. Сімейна медицина : енциклопедія / ред.: В. Г. Передерій, Є. Х. Заремба: в 5-ти т. – Київ : Здоров'я. – Т. 2 : Дитячі хвороби. Інфекційні хвороби. Основні принципи лікування хворих / О. Ю. Барнет [та ін.]. – 2008. – 736 с.

16. Сімейна медицина [Текст] : в 3-х кн. : національний підручник для студентів ВМНЗ IV рівня акредитації. – Київ : ВСВ "Медицина", 2013. – Кн. 2 : Симптоми і синдроми в клініці внутрішніх хвороб / Л. С. Бабінець [та ін.] ; ред.: О. М. Гиріна, Л. М. Пасієшвілі. – 2016. – 456 с.

17. Сімейна медицина: в 3-х кн. : підручник для студентів вищих навчальних закладів - медичних університетів, інститутів й академій. - Київ: ВСВ "Медицина". – Кн. 3 : Спеціальна частина. Поліпрофільність загальної лікарської практики / Л. С. Бабінець [та ін.] ; ред.: О. М. Гиріна, Л. М. Пасієшвілі. – Київ : ВСВ "Медицина", 2017. – 680 с. : 14 с. кольор. вкл.

18. Сімейна медицина: енциклопедія / ред.: В. Г. Передерій, Є. Х. Заремба : у 5-ти т. – Київ : Здоров'я. – Т. 3 : Хірургічні хвороби. Ортопедія і травматологія. Неврологія і нейрохірургія. Нетрадиційні методи лікування / О. О. Біляєва [та ін.]. – 2009. – 704 с.

19. Сімейна медицина: у 5-ти т. / ред.: В. Г. Передерій, Є. Х. Заремба : енциклопедія. – Київ : Здоров'я, 2005. – Т. 5 : Державне управління сімейною медициною.

19. Андріішин, Л. -О. Практика організації паліативної допомоги сімейним лікарем / Л.-О. Андріішин // Бібліотека сімейного лікаря тасімейної медсестри. – 2017. – No 1. – С. 9–21.

20. Барна, О. М. Предіабет: що потрібно знати сімейному лікарю/ О. М. Барна // Мистецтво лікування. – 2020. – N 4. – С. 2–6.
21. Використання експрес-тестів в практиці сімейних лікарів та педіатрів/ Л. Господаренко [та ін.] // Український науково-медичний молодіжний журнал. – 2021. – N 1. – С. 51–64.
22. Височина, І. Л. Контроль якості роботи сімейного лікаря в Україні як запорука успішної практики [Текст] / І. Л. Височина, Н. С. Башкірова, А. М. Аношко // Клінічна та профілактична медицина. – 2022. – No 2. – С. 60–65.
23. Данильченко, Л. І. Основні шляхи становлення і розвитку сімейної медицини в Україні як основа реорганізації первинної медико-санітарної допомоги населенню/ Л. І. Данильченко // Одеський медичний журнал. – 2017. – N 1. – С. 70–76.
24. Дячук, Д. Д. Обізнаність сімейних лікарів з питань надмірної маси тіла та ожиріння у дітей (за даними анкетування лікарів загальної практики-сімейних лікарів) [Текст] / Д. Д. Дячук, Л. Ф. Матюха, І. Е. Заболотна // Сімейна медицина. – 2017. – No 3. – С. 69–72.
25. Корильчук, Н. І. Метаболічний синдром в практиці сімейного лікаря / Н. І. Корильчук // Проблеми ендокринної патології. – 2019. – N спец.вип. С. 263–264.
26. Кузьмінська, О. Роль лікарів загальної практики-сімейної медицини у формуванні основних засад здорового харчування населення [Текст] / О. Кузьмінська // Бібліотека сімейного лікаря та сімейної медсестри. –2018. – No 1. – С. 17–22.
27. Лимар, Л. В. Основні компоненти соціальної компетентності сімейних

лікарів в Україні [Текст] / Л. В. Лимар // Медична освіта. – 2019. – N 2. – С. 90–95.

28. Матвієць, Л. Г. Основні завдання медичних працівників при лікуванні та профілактиці депресивних розладів на первинній ланці надання медичної допомоги/ Л. Г. Матвієць // Сімейна медицина. – 2016. – N 4. – С. 12–16.

29. Омельчук, С. Роль лікарів загальної практики - сімейної медицини у формуванні основних засад здорового харчування населення / С. Омельчук, О. Кузьмінська // Практика управління медичним закладом. – 2016. – N 7. – С. 36–43.

30. Парій, В. Д. Становлення та розвиток первинної медичної допомоги на засадах загальної практики-сімейної медицини в Україні: огляд літературних джерел / В. Д. Парій, О. В. Короткий // Україна. Здоров'я нації. – 2018. – N 2. – С. 48–53.

40. Посадова інструкція лікаря загальної практики-сімейного лікаря // Бібліотека сімейного лікаря та сімейної медсестри. – 2018. – No 1. – С. 46–

41. Результати діяльності Українського руху молодих сімейних лікарів. Система підготовки та особливості роботи сімейних лікарів Нідерландів/ В. І. Ткаченко [та ін.] // Сімейна медицина. – 2017. – No 3. – С. 12–14.

42. Сімейним лікарям про медичну реформу // Журнал заступника головного лікаря. – 2017. – N 6. – С. 6–9

43. Соколова, Л. К. Міфи щодо лікування кардіологічних та ендокринологічних захворювань у практиці сімейного лікаря Л. К. Соколова, Л. А. Міщенко // Мистецтво лікування. – 2020. – N 10. - С. 30–

44. Центр первинної медико-санітарної допомоги як форма організації

сімейної медицини об'єднаної територіальної громади [Текст] / Л. В. Глушко [та ін.] // Сімейна медицина. – 2018. – № 5. – С. 23–26.

45. Уніфікований клінічний первинної медичної допомоги «Інтегроване ведення хвороб дитячого віку»; Наказ МОЗ № 1945 від 14.09.21 року. https://www.dec.gov.ua/wpcontent/uploads/2021/09/2021_1945_ukpmd_ivhdv.pdf

46. Додаток до уніфікованого клінічного протоколу первинної медичної допомоги «Інтегроване ведення хвороб дитячого віку» https://www.dec.gov.ua/wp-content/uploads/2021/09/dodatok-do-ukpmd_ivhdv.pdf

47. Ведення найбільш поширених станів у дітей віком до 5-ти років у контексті Інтегрованого ведення хвороб дитячого віку. Клінічна настанова, заснована на доказах. Реєстровий номер КН 2021-1945 від 14.09.21 року. https://www.dec.gov.ua/wpcontent/uploads/2021/09/2021_1945_kn_ivhdv.pdf

48. Первинна медична допомога: посібник: у 2 т. / Л.С. Бабінець, С.І. Шкробот, О.П. Венгер та ін.; за ред. Л.С. Бабінець. – Львів: «Магнолія 2006», 2019. – Т.2.: Поліпрофільні питання у загальній лікарській практиці. - 424 с. ISBN 978-617-574-157-3.

49. Компетентнісні підходи у підготовці кадрів за спеціальністю «Загальна практика сімейна медицина»: Навч.-метод. посіб. / за ред. проф. Л.С. Бабінець. – Тернопіль: Осадца Ю.В., 2022. – 607 с. ISBN 978-617-7793-89-6. Лихоманка у дітей раннього віку: сучасні особливості перебігу та лікування на етапі первинної медичної допомоги. В.В. Корнева, В.Г. Козачук. Національна медична академія післядипломної освіти імені П.Л. Шупика, м. Київ.

50. KAPLAN MEDICAL USMLE® Step 2 LECTURE NOTES, 2018

51. USMLE® STEP 2 CK Lecture Notes 2018: Pediatrics / edited by J. J.Lieber, 52. Настанова 00047. Вакцинація.
<https://guidelines.moz.gov.ua/documents/2972>
53. Настанова 00566. Грудне вигодовування: поради та труднощі
<https://guidelines.moz.gov.ua/documents/3394>
54. Настанова 00594. Лихоманка у дитини
<https://guidelines.moz.gov.ua/documents/3415>
55. Настанова 01029. Гострі захворювання немовлят
<https://guidelines.moz.gov.ua/documents/3752>
56. Настанова 00612. Утруднене дихання у дітей
<https://guidelines.moz.gov.ua/documents/3427>
57. Настанова 00613. Ведення дітей з гострою експіраторною обструкцією дихальних шляхів та загостренням бронхіальної астми
<https://guidelines.moz.gov.ua/documents/3879>
58. Настанова 00673. Лікування гострих судом у дітей
<https://guidelines.moz.gov.ua/documents/3473>
59. Настанова 00630. Діарея і блювання у дітей
<https://guidelines.moz.gov.ua/documents/3440>
60. Настанова 00623. Гострий середній отит у дітей: лікування, спостереження і лікування

ДОДАТОК. Лабораторні та інструментальні дослідження

1. аналіз плевральної рідини
2. аналіз асцитичної рідини
3. аналіз синовіальної рідини
4. аналіз сечі за Зимницьким
5. аналіз сечі за Нечипоренком
6. активність альфа-амілази у крові та сечі, фекальна еластаза 1
7. протеїни крові та їх фракції, С-реактивний протеїн
8. глюкоза крові, глікозильований гемоглобін,
9. пероральний тест толерантності до глюкози
10. ліпіди та ліпопротеїни крові та їх фракції
11. гормони крові
12. феритин, залізо та мідь сироватки крові
13. креатинін, сечовина крові та сечі, швидкість клубочкової фільтрації
14. електроліти крові
15. амінотрансферази крові
16. загальний білірубін крові та його фракції
17. коагулограма
18. сечова кислота крові
19. лужна фосфатаза крові
20. гістоморфологічне дослідження біоптату лімфатичних вузлів
21. гістоморфологічне дослідження біоптату паренхіматозних органів
22. гістоморфологічне дослідження біоптату слизових оболонок
23. гістоморфологічне дослідження біоптату м'язів та шкіри
24. гістоморфологічне дослідження плаценти
25. дослідження внутрішнього середовища приміщень (показників мікроклімату, природного та штучного освітлення, бактеріологічного та хімічного забруднення повітря).
26. дослідження функції зовнішнього дихання

- 27.стандартна ЕКГ (у 12 відведеннях)
- 28.ендоскопічне дослідження бронхів
- 29.ендоскопічне дослідження травного тракту
- 30.ехокардіографія та доплерографія
- 31.загальний аналіз калу
- 32.загальний аналіз крові
- 33.загальний аналіз сечі
- 34.цукор і ацетон в сечі
- 35.загальний аналіз спинномозкової рідини
- 36.загальний аналіз стернального пунктату
- 37.загальний аналіз харкотиння
- 38.загальний імунологічний профіль крові
- 39.серологічні реакції при інфекційних хворобах
- 40.експрес-тести на вірусні захворювання
- 41.ампліфікаційні методи при інфекційних хворобах (ПЛР, ЛЛР)
- 42.серологічні реакції при аутоімунних захворюваннях
- 43.хімічні та бактеріологічні дослідження зовнішнього середовища людини (атмосферного повітря, водойм, ґрунту).
- 44.мікробіологічне дослідження біологічних рідин та виділень
- 45.вимірювання випромінювань (звукового, вібраційного, іонізуючого), індивідуальна радіометрія.
- 46.методи інструментальної візуалізації щитоподібної залози
- 47.рентгеноконтрастна ангіографія
- 48.методи інструментальної візуалізації органів черевної порожнини
- 49.методи інструментальної візуалізації органів грудної порожнини
- 50.методи інструментальної візуалізації сечостатевої системи
- 51.методи інструментальної візуалізації плода
- 52.методи інструментальної візуалізації черепа, хребта, спинного мозку, кісток та суглобів
- 53.методи інструментальної візуалізації грудної залози

54.туберкулінодіагностика

55.багатомоментне фракційне дослідження жовчі та рН-метрія шлунку та стравоходу

56.хімічне, органолептичне, бактеріологічне дослідження продуктів харчування та питної води

57.цитологічне дослідження з шийки матки

58.вимірювання ергономічних показників важкості та напруженості праці.

Яковенко Олег Костянтинович
Грицюк Алла Миколаївна
Дрозд Христина Володимирівна

Загальна практика (сімейна медицина)

методичні рекомендації
до лабораторних занять здобувачів
галузі знань 22 Охорона здоров'я,
спеціальності 222 Медицина,
освітньої програми Медицина

Видання друкується в авторській редакції

